ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

(...114) | 1955 оной сентябриин 9, пятница | Сэн 20 мүнгэн.

Коммунистнууд ажалдаа эрхим жэшээ харуулха ёһотой

...үедэ коммунистнууд болон ...ческэ хүнүүд түрэл партиин... съездые эрхимээр угта... тэмсэжэ байна. КПСС-эй ...е зарлаха тухай партиин ...л Комитедэй июльскэ Пле... шиидхэбэри партийна эхин ...нуудай ажал-ябуулгые ...итэй болгобо. Мүнөө тэн... о-һунгуулиин суглаанууд ...э байна. Коммунистнууд ... партийна организациин ...лгын шухала асуудалнуу... ...тэйгээр зүбшэн хэлсэнэ.

...стическэ парти болбол со... ...ществын хүтэлбэрилхы ба ... хүсэн мүн. Түрэл пар... ...сэн мэргэн политикые хэл... ...гөөр бэелүүлһэнэй ашаар ...ад орон доторoo социали... общество байгуулаад, мү... ...унизмын һаруул һайхан ...е бодхоожо байна. Пар... ...ральна Комитедэй Плену... ...үүхэтэ шиидхэбэринүүд ма... ...ой промышленностиие ба ...ахые саашадань дэбжээхэ ...та ехэ программа хараа... ...ание бэелүүлхын түлөө шэн ...оор ажаллаха гээшэ комму... ...й арюун уялга мүн.

...н гэшүүд хадаа коммунизм ... түлөө эдэбхитэй ..., арад зоноо ударидагша ...тиин гэшүүнэй нэрэзэргые ...м дээшэнь үргэхэ хэрэгтэй ...ехэ Ленин багшамнай үшөө ...н жэлэй саада тээ хэлээ ...ахяа заабариинь манай ...одоо һанажа ябадаг, бэе... ...айдаг.

...эр ажаллаха гээшэ комму... ...й тон шухала уялга мүн. ...эшүүн болбол ажалдаа жэ... ...лха, өөрынгөө хэрэгэй тех... ...далха, өөрынгөө үйлэдбэ... ...эгэй мэргэжэлые саг үргэл... ...үүлхэ, советскэ байгуу... ...ангин ба ойроо хүртэшэгүй ...ури мүн бологшо ниитын ...ическэ зөөрие бүхы ар... ...ха ба бэхижүүлхэ уялгатай, ...СС-эй Устав соо хэлэгдэнэ. ...эри дээрэ коммунистнуудай ...гэ дүүргэжэ байһан тухай ...үүд газетэнүүдтэ ходоодоо ...ожо байдаг. Селендумын ...лдарта комбайнер комму... ...левский үдэр бүри 45—50 ...аряа хуряана. Партиин гэ... ...олгоржап Цырендоржиева ...а доторoo һаалишадай со... ...ческэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ...имэ түрүүшүүлые нэрлэхэ ..., ехэ олон байха. Одоол ...эрхим жэшээ абамаар.

...ганизациин хүдэлмэриин ...табигдаһан газарта гэшүү... ...эдбэри дээрээ түрүү үүргэ ...е байна. «Металлоширпот... ...одой партийна организаци... ...эй ба политическэ хүдэлмэ... ...һаар ябуулна. КПСС-эй ...июльскэ Пленумэй шиидхэ... ...коммунистнуудай ба бүхы ...эй дунда гүнзэгыгөөр тайл... ...ойлгуулагдана. Партийна ...ши үйлэдбэриин новаторнуу... ...алые саг соонь дэмжэдэг, ...лэй дүй дүршэлые олоной ...раадаг, ажалай механизаци ...лхын түлөө оролдодог бай... ...рганизациин 17 коммунист... ...-нь үйлэдбэри дээрэ хүдэл... ..., бултадаа даалгабаряа ...дүүргэдэг юм. Электрогаг... ...коммунист Б. А. Кульков ...һарта гагнаха шэнэ арга ...жалай бүтээсые нилээд дээ... ... Партийна организациин ...элбэреэр «Металлоширпот... ...одой коллектив табанжэ... ...түсэбые энэ жэлэй июль ...дүүргээ.

...«Оронго» колхозой парторганизаци коммунистнуудаа артелиингээ ажал дээрэ зүбөөр хубаарилан табиһан байна. Партийна бюро тэдэнэй ажалые хинажа шалгажа байдаг, тэдэндэ туһаламжа үзүүлдэг юм. Тиимэһээ партиин гэшүүдэй олонхинь үйлэдбэриин түрүүшүүл болоо. Коммунист Буда Кишиктуевай хүтэлбэрилдэг тарянажалай бригада баян ургаса ургуулаад, зарим участогууд дээрэһээ гектар бүриин 17—20 центнер таряа хуряажа байна. Тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Коммунистнуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха гээшэ парторганизацинуудай ба тэдэнэй секретарьнуудай шухала зорилго мүн. Энэ хүдэлмэриие һуларуулаад байбал, коммунистнуудай зүгһөө өөһэдынгөө уставной уялгануудые мартаха ябадал заримдаа гарадаг байна. Нэгэ жэшээ харуулая. Шулуутайн леспромхозой парторганизациин зарим коммунистнууд ажалайнгаа нормо дүүргэнэгүй, партийна журам эбдэнэ. Модо бэлэдхэлэй пунктын начальник коммунист нүхэр Газизов коллективэйнгээ дунда эмхидхэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын орондо, ажалдаа хойрогоор хандана, дээрэлхүү зан гаргана. Тиимэһээ тэрэнэй даажа байһан пунктын энэ жэлэйнгээ долоон һарын даалгабариие ехэ муугаар дүүргэһэниинь ойлгосотой. Мүн шпалозаводой начальник нүхэр Максимов нимэрхүү ябадал гаргана. Эдэ баримтанууд хадаа тус парторганизацида хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һулаар табигдаһые гэршэлнэ.

Үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай үүргые дээшэлүүлхын тула тон түрүүн парторганизациин хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэй. Хэрбээ партийна суглаан саг соогоо үнгэргэгдэжэ, тэндэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ партиин гэшүүдэй эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа һаа, коммунистнуудай оюун мэдэрэл дээшэлдэг, тэдэнэр өөһэдынгөө зорилгые ба харюусалгые һайнаар ойлгодог байна. Суглаан дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ гээшэ коммунистнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй дутагдалнуудые элирүүлэн усадхаха шалгагдамал арга мүн. Тэрэшэлэн партиин гэшүүдэй ажалай эдэбхиие дээшэлүүлхын тула тэдэндэ даалгабари үгэжэ, тэрэнэй дүүргэлтые саг сагтань шалгажа байха хэрэгтэй.

Партиин Уставаар хараалагдаһан уялгануудые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ үзэлөөр коммунистнуудые саг үргэлжэ хүмүүжүүлжэ байха шухала. Энэ хадаа партиин хэрэгэй түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлдэг байна. Партиин гэшүүд өөһэдөө эрхимээр ажаллахаһаа гадна, партийнабэшэ нүхэдөө хүтэлжэ ябаха ёһотой. Коммунист болбол арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын, ажалай эмхидхэлые ба бүтээсые дээшэлүүлхын, түрүү техникэ хэрэглэхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэгшэ байха зэргэтэй.

Коммунистическэ байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ коммунистнуудай үүргые саашадань дээшэлүүлхэ гээшэ парторганизацинуудай шухала зорилго болоно. Энэ хадаа ажахын алишье һалбарида амжалта туйлахын эрхэ нүхэсэл мүн.

Мүнөө промышленностиин ба транспортын предприятинууд дээрэ, колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлажа, түрэл партиингаа съездые эрхимээр угтаха гээшэ партиин гэшүүн бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Таряагаа айруулангүй түргэнөөр хуряажа абаха

Баргажанай МТС техникээ муугаар ашаглана

Курумканай аймагай Баргажанай МТС-эй харьяата колхозууд 20028 гектар ороoһото культурануудые хуряаха байна. Таряа хуряалгын эхилээдүйдэ тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала ба харюусалгата кампаниие түргэнөөр дүүргэхэбди, харьяата колхозуудайнгаа тариянай ургасые өөрынгөө хүсэтэ техникээр хуряаха арга боломжо манда бии гэжэ ехээр найдуулһан байха. Теэд эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн үгэнь хэһэн хүдэлмэритэйнь алгасажа байһаниинь мүнөө таряа хуряалгын үедэ элирбэ. Тус аймаг таряа хуряалгые августын 13—14-дэ эхилбэшье, ехээр унжагайруулжа байна. Сентябриин 5-най мэдээнэй ёһоор, 20028 гектарай 8629 гектарынь хуряагдаба. Тиихэдэ зарим колхозууд, жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Г. Цыбиков), Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь А. Санжиев), Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Шанюшкин) таряа хуряалгаяа оройдоо 30—40 процент дүүргэһэн байна.

Таряа хуряалга дээрэ юундэ иимэ байдал тохёолдооб, Баргажанай МТС техникээр дутамаг гээшэ гү? Тиимэ бэшэ. Мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа 36 комбайнуудынь харьяата колхозуудайнгаа тарилгые богони болзор соо хуряаха дүүрэн арга боломжотой. Теэд энэ бүхы техникэнь муугаар ашаглагдана. Таряа хуряалгын эхилхэһээ урид МТС-эй директор нүхэр Казанцев комбайнууднай бултадаа һайнаар заһабарилагдаа, хэзээшье хүдэлмэреэ эхилхээр бэлэмди гэжэ хэлэһэн байха. Теэд таряа хуряалгын эхилхэдэ 36 комбайнуудай оройдоо 23-ниинь заһабарилагдаһан, үлдэгшэ 13-ниинь заһабарилагдаагүй үлэшэһэн байба. Тиимэһээ хүдэлмэрилхэеэ гараһан комбайнууд таряа хуряалгын эхилхэтэй сасуу заһабарилгада орожо захалаа һэн.

Таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо тус МТС-эй оройдоо 4 комбайнер, жэшээнь, нүхэд Рябчиков, Санжиев, Буруев үдэрэйнгөө нормые дүүргэнэ. Тиихэдэ бусад 16 комбайнерынь 15 гектарһаа 130 гектар хүрэтэр хуряаһан байха юм.

Аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэн—Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 3407 гектар ороoһото культурануудай ургаса хуряаха юм. Тус колхозой тариянай полинуудта 6 комбайнова агрегат хүдэлмэрилхэ аад, 3 агрегат хүдэлмэрилнэ гэхэдэ болоно. Нүгөөдэ 3 агрегадынь өөдтэй юумэ хэнэгүй. Жэшээнь, комбайнер Ринчино хахад һара соо 15 гектар таряа хуряагаа. Комбайнернууд Урбадаев, Хаптагаев гэгшэд энэ хугасаа соо 22—25 гектар хуряаһан байна.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлдэг нүхэд Хандаровагай, Раднаевай тракторна бригаданууд таряа хуряалгые баһал муугаар ябуулжа байна. Эндэхи 4 комбайнова агрегадуудай оройдоо 2-ынь үдэр бүхэндэ хүдэлмэрилнэ. Нүгөөдэ хоёрынь тракторай гү, али комбайнай эбдэрһэн дээрэһээ һаатадаг байна. Мүн тус колхозой 2700 шахуу гектар тариян эдеэшэжэ, үнинэй хуряагдахаар болонхой. Зарим полинуудай тариян айража захалаа. Иимэ баримтанууд Сталинай, Кировэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта хүдэлмэрилжэ байһан бригадануудай полинууд дээрэ үзэгдэнэ.

Аймаг дотор таряа хуряалгын иимэ унжагайгаар ябуулагдажа, 10 гаран мянган гектар тарянай хүсэд эдеэшээд, айража байхада комбайнуудай бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахын тула МТС-эй директор нүхэр Казанцев хэмжээ абаагүй.

Таряа хуряалгын хүдэлмэриие зүндэнь орхижорхиһон ябадалтай эбсэшоод, нүхэр Казанцев өөртөөшье, харьяата колхозуудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэшье эрилтэ хэнгүйгөөр, һанаа амархан һууна.

Партиин айком ба аймгүйсэдком ургаса хуряалгын эдэ бүхы дутагдалнуудые түргэн усадхажа, таряа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряаха тушаа хэмжээ абаха ёһотой.

О. Раднаев,
манай корреспондент.

Энэ жэлдэ Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой огородой бригадынхид үгэрсын баян ургаса ургуулаа. Колхоз гансахан үгэрсэ худалдалгаһаа 54 мянган түхэригэй олзо оруулаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой огородой бригадын бригадир Г. Н. Цыренов Иволгын МТС-һээ эндэ хүдэлмэрилдэг агрономтой хамта үгэрсын ургаса үзэжэ байна. Олонхи үгэрсэнүүд хахад килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй.

И. Денисовэй фото.

Хуряалгые унжагайруулһаар

Закаменай аймаг хүйтэншэг уларилтай, үндэр газар юм. Зарим жэлнүүдтэ саһан эртэ орожо, таряа талханай хүлдэхэ, саһанда дарагдаха ушарнуудшье үзэгдэдэг байгаа. Энэ ушар тус аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ һайса мэдээжэ. Гэбэшье, эндэ үнгэрһэн жэлнүүдэй алдуу дутуунууд мартагдашанхай, аймагайхид мүнөө жэлдэ таряа хуряалгаяа ехээр хожомдуулжа эхилһэн байна.

Закаменда тарянай ургаса һайн: зарим колхозуудта гектарһаа 20—25 центнер шэниисэ абтахаар хүлеэгдэнэ. Иимэ ургаса «Победа», Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта абтахаар.

Таряа хуряалга энэ аймагта һаяханай эхилээд, ехэ нобшо удаагаар ябуулагдажа байна. Эндэхид саг эртэ, тариян эдеэшээдүй гэжэ урдынхидаал адли удаан хүлеэжэ байһан байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Филимонов) 2227 гектар тарилгатай юм. Һүүлэй мэдээгээр, энэ колхоз оройдоо 70 гаран гектар таряа хуряагаа. Энэ колхозой поли дээрэ 4 комбайн, нэгэ жатка хүдэлдэг аад, бүтээсэнь тон бага. Хэрбээ иимээр саашадаа хүдэлөө һаа, таряа хуряалгые бүхэли намартаа удааруулха болоно.

Сталинайшье нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Хубанов) хоёр мянга шахуу гектар тарилгатай. Тэрээнэйнгээ оройдоо 5 процентые хуряагаад байна. Эндэ 5 комбайн хүдэлмэрилнэ. Тэдэ комбайнууд поли дээрэ гараһаар 6—7 хоноо. Эдэ үдэрнүүдтэ «Сталинец-6» комбайнай комбайнернууд Алексей Викулин, Санжай Очиров гэгшэд туд бүридөө миил хорёод гектар таряа хуряаба. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй комбайн хэбтэһэн таряа хадахаар түхеэрэгдээгүй байшоо. Тиихэдэ комбайнер Лубсанов «С-4» комбайнаар оройдоо 7 гектар таряа хадаба. Энэ колхоз морин хоёр жаткатай аад, нэгыень хүдэлгэнэ. Иимэ нобшоролго таряа хуряалгые ехээр унжагайруулна.

Аймагай центртэ хаяа хадхажа һууһан «Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь Цыдыпов) шэниисын эгээн һайн ургасатай аад лэ, тэрэнээ комбайнаар хуряаха гэжэ хүлеэгээд һууна. Үнгэрхэдөө колхозой центртэй зэргэлээд байһан шэниисын таряалан ойроо хүртөөгүй байна. Колхознигуудай хүсые эмхидхээд, таряагаа гарааршье хуряагаа һаа, таряа хуряалгын хүдэлмэриие нилээд хурдадхаха байгаа. Тэндэ ерэһэн комбайн Зэдын урда бэедэ байһан шэниисын полиие нэгэ тойроод лэ зогсошоо.

Закаменай МТС харьяата колхозуудтайгаа баталһан хэлсээнэйнгээ ёһоор, 5110 гектар таряа хуряаха ёһотой аад, оройдоо 200 гектар хуряаба. Энэ МТС һая болотор комбайнуудаа хүсэд бэлэн болгоогүй, бултыень хуряалгада гаргаагүй байба. 15 комбайнуудай нэгэнниинь үшөө мүнөө хүрэтэр хуряалгада гараадүй байха юм. Зарим комбайнуудынь хүдэлхэ хүнүүдээр бүридүүлэгдэнгүй, хэдэн үдэр гээһэн байна. Зарим комбайнуудынь эбдэржэ һаатана. Мүнөө хүрэтэр миил гушаад гектар таряа хадаһан комбайнернуудаа мүрысөөнэй түрүүшүүл гэжэ эндэхид тоолоно.

— Таряа хуряалгые яагаа ехээр ойройтуулжа эхилээ гээшэбта? — гэжэ МТС-эй главна инженер нүхэр Акуловһаа асуухада:

— Манай эндэхи уларилай эрхэ байдал онсо илгаатай юм. Тиимэһээ тариян орой болотор эдеэшээгүй байгаа, — гэжэ харюусана. Энэ хадаа тон буруу бодол мүн. Таряаниинь үни хада эдеэшээд, унаха айрахын туйлда хүрэжэ байна. Таряа хадаһанайнгаа һүүлээр суглуулжа сохихо аргатай байгаа. Иигэжэ «амяарлан хуряаха механизмгүйбди» гэһэн шалтаг МТС-эйхид урдаа барина.

Тэрэшэлэн зарим колхозууд таряа хуряалгые бэлэдхэлгүйгөөр эхилээ. Жэшээлхэдэ, Ждановай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд тогуудаа бэлэдхээгүй байжа, полевой хүдэлмэринүүдые һаатуулаа.

Таряа хуряалгые эхилхэтэйгээ хамта гүрэндэ тушаалга эхилэлсэхэ зэргэтэй байгаа, гэбэшье, мүнөө хүрэтэр энэ хүдэлмэри захалаадүй шахуу. «Таряагаа юундэ тушаанагүйбта» гэхэдэ, «тариян үрмэдэһэнэй үнэртэй» гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Ринчинов харюусана. Энэ асуудалые тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр шиидхэжэ шадаагүй байһаар.

Саг орой болажо байна. Закаменда халтад гээ һаа, намар эртэ саһан орожо, таряа даража болохо. Оройдоо 6 мянга гаран гектар таряатай аад, аймагай колхозууд ба Закаменай МТС тэрэниие хуряалгада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ шадангүй, һарбагайдашоод байна. Мүн аймагай эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта туһалха зэргэтэй байгаа. Теэд тиимэ туһаламжа эмхидхэгдээгүй байһаар.

Н. Цыбенов,
манай корреспондент.

Комбайнернуудай оролдосото ажал

Энэ намар Кяхтын МТС-эй 23 комбайн Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ, мүн «Красное знамя» колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байнхай. «Красное знамя» колхоздо хүдэлжэ байгаа Кяхтын МТС-эй түрүү комбайнер Федор Максимович Рыжков самоходно комбайнаар 10 гектарай орондо үдэрэй 15—18 га таряа хадана. Августын 28-най үдэр нүхэр Рыжков 19 га хадаһан байха юм. Мүн тус колхоздо хүдэлдэг комбайнернууд Е. П. Баннов («С-6»), К. М. Ефремов («Коммунар») үдэрэйнгөө даалгабариие 150—170 процент дүүргэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Цайдам гэжэ нютагта комбайнер Алексей Иванович Шульгинай агрегат таряа хадана. Тэрэ нүхэр самоходно комбайнаар үдэртөө 15—20 га хадажа, хамтадаа 1204 центнер таряа сохибо. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнернууд Д. Гармаев, Г. Хабитуев, Ц. Ганжуров һайн үрэ дүнгүүдые туйлана.

Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комбайнернууд И. Сукнев, А. Шульгин, Ф. Рыжков болон бусад хабаадалсажа, богони болзор соо тус бүридөө 500 гектар таряа хадаха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө һүни үдэргүй хүдэлмэрилжэ байна.

Д. Болхоев.

Финляндска Республикын Президент Ю. К. Паасикиви гэгшын Москва ерэхэ тушаа

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикивидэ иимэ бэшэг эльгээбэ:

«Та Дээдэ тушаалта,

Хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой СССР ба Финлянди хоёрой хоорондо 1948 ондо баталагдаһан ябадал хадаа манай оронуудай хоорондын хани барисаанай ба һайн хүршэнэрэй харилсаанай бата үндэһэ һуурииe табижа үгэһэн байгаа. Тэрээнһээ хойшо үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада Советскэ Союз Финлянди хоёрой хоорондын харилсаае хоёр ороной арадуудай аша туһада хүгжөөхэ талаар ехэ амжалта туйлагдаа.

Хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай договорые баталалгада Танай, господин Президент, өөрөө сэхэ хабаадаһан ябадал, мүн тэрэшэлэн манай оронуудай хоорондын хани барисаанай ба һайн хүршэнэрэй холбооe хүгжөөхэ хэрэгтэ Танай оруулһан элитэ ехэ оруулалта Советскэ Союз дотор үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Тиимэ харилсаае саашадань хүгжөөлгэ эб найрамдал ба хани барисаан тээшэ манай хоёр ороной арадуудай эрмэлзэлгэтэй зохилдоно гэжэ тоолон, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, би өөрөөшье Танда таарамжатай үедэ манай айлшан болож Москва ерээ һаатнай баяртайгаар хүлеэхэ байнабди. Верховно Соведэй Президиум Таниие үдэшэжэ ерэһэн хүнүүдые мүн тэрэшэлэн баяртайгаар хүлеэхэ байна.

Танай Москвада ерээд байха үедэ манай оронуудай хоорондын хани барилсаае ба харилсан ажаллалгые саашадань бэхижүүлгын аша туһада хэгдэбэл зохистой алхамууд туһаһанамжануудаа элирхэйлэн хөөрэлдэжэ болохо байгаа.

Та, Дээдэ тушаалта, Таниие гүнзэгыгөөр хүндэлжэ байдагтамнии этигыт».

Финляндиин Президент Ю. К. Паасикиви августын 25-да К. Е. Ворошиловта иимэ харюу бэшэг эльгээгээ:

Та, Дээдэ тушаалта,

Верховно Соведэй Президиумэй ба Дээдэ тушаалта Танай айлшан болож, Москва ерэхые энэ һарын 16-най бэшэг дотороо Дээдэ тушаалта Танай үнэн сэдьхэлһээ уриһандатнай баясхалан хүргэнэб.

Уряалые би хангалтатайгаар хүлеэнэб. Би энэ оной сентябриин хоёрдохи хахадта Танда таарамжатай сагта Москва ошохоор бэлэн байнаб.

Хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай 1948 ондо баталагдаһан финляндско-советскэ договорой үндэһөөр манай оронуудай хоорондын харилсаанай аятай һайнаар хүгжэжэ байна гэжэ, мүн тэрэшэлэн энэ харилсаае саашадань хүгжөөлгэ эб найрамдал ба хани харилсаан тээшэ манай арадуудай эрмэлзэлгэтэй зохилдоно гэжэ Дээдэ тушаалта Танай хэлэһэниие би хангалтатайгаар хүлеэгээб. Дээдэ тушаалта Танай хэлэһэн эдэ һанамжанууд финляндско-советскэ харилсаан тухай, тэрээнтэй холбоотой саашанхи хүсэлнүүд тухай миниишье һанамжануудтай тэрэшэлэн зохилдоно.

Москвада хэгдэхэ хэлсээн энэ таатай зохид хүгжэлтые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха байха гэжэ би найданаб.

Дээдэ тушаалта Таниие гүнзэгыгөөр хүндэлжэ байдагтамнии этигыт».

Президент Паасикиви энэ оной сентябриин 15-да самолёдоор Москва ерэхэ гэжэ хожомынь хэгдэһэн хэлсээнэй үедэ зүбшэгдэһэн байна.

Финляндска Республикын Президентые Финляндиин премьер-министр Урхо Кекконен, оборонын министр Эмиль Скуг, урдань гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Р. Свенто үдэшэжэ ерэлсэхэ юм. Тэрээнһээ гадна, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын канцеляриин начальник гүрэнэй секретарь Р. Сеппяля, мүн Президентын өөрынь врач болоҗо медицинын доктор Аарне Коскинес гэгшэд ерэлсэхэ.

Хитадай Арадай Республикын мэргэжэлтэд Москва ерэбэ

...-эй Хүдөө ажахын мини... ...уряалаар Министрын ор... ...Вэнь-тао түрүүтэй Хитадай Республикын Ой модо... ...ын министерствын хүтэлбэ... ...дэлмэрилэгшэд сентябриин ...сква ерэбэ. Хитадай мэргэ... ...модо тарилгын ба ой модо... ...ын хүдэлмэриин асуудал... ...танилсахын тула Советскэ ...

...ай айлшад ерэһэн үдэртөө ...хүдөө ажахын хүтэлбэрил... ...эрилэгшэдтэй уулзаа. Ха... ...анай хөөрэлдөөнэй үедэ ...модо тарилгын хүдэлмэри... ...саха түсэб зүбшэн хэлсэг... ...на. Хитадай Арадай Республикын мэргэжэлтэд Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ хараһанайнгаа һүүлээр Москва шадарай научно-шэнжэлэлгын институдуудта ябаха, Ивантеевскэ модо ургуулдаг газарта, Пушкинска ой модоной механизированнэ ажахыда ябажа, модо һуулгаха Учинска водохранилищи хараха байна.

Һүүлээрнь айлшад хоёр ондоо бүлэг болоҗо, орон соогуур ябаха юм. Тэдэнэр Ленинградска областиин, Краснодарска хизаарай, Грузинска ССР-эй модо тарилгатай ба ой модоной ажахые механизацилгатай танилсаха, Украинын лесхозууд болон заповеднигүүдтэ ябаха байна.

(ТАСС).

Комсомольско хүдэлмэрие шэнэдхэн табиха

Парторганизациин хүтэлбэреэр...

КПСС-эй Центральна Комитедэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, промышленностьда техническэ дэбжэлтэ нэбтэрүүлгэдэ комсомолецууд ба залуу хүдэлмэришэдэй ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниие хараадаа абажа, ПВЗ-гэй заводской болон цехүүдэй парторганизацинууд комсомольско организациин хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха хэрэгтэ али болохо туһаламжа үзүүлнэ.

Тус заводой зарим цехүүдтэ, илангаяа кузнечнэ цехтэ комсомольско хүдэлмэри хангалтагүй байһан юм. Комсомолецуудай дунда ажалай ба үйлэдбэриин журам эбдэдэг хүнүүд бии байгаа, үйлэдбэриин асуудалнууд комсомолецуудай болон союзнабэшэ залуушуулай хамтын суглаанда зүбшэн хэлсэгдэдэггүй һэн.

Иимэ байдалые хараадаа абан тоосоото-һунгуулиин суглаануудай болоходо, тэндэ коммунистнууд олоороо байлсажа, шүүмжэлэл дэлгэрүүлэн, комсомольско хүдэлмэриие һайжаруулха талаар тодорхой дурадхалнуудые оруулһан, бодото туһаламжа үзүүлһэн байна. Мүн комсомолецуудай түрүү үүргэеэ, далгабаряа али зэргээр дүүргэдэг тушаа тэдэнэр онсо анхарал хандуулаа. Цехын партбюро (секретаринь нүхэр Рябин) тоосоото-һунгуулиин суглаа үнгэргэлгөөр өөрынгөө хүтэлбэри хизаарлаагүй; харин тус суглаан дээрэ элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха хэрэгтэнь комсомольско организацида практическа туһаламжа үзүүлдэг байна.

Партбюрогой секретарь нүхэр Рябин цехын комсомольско организациин үдэр бүриин хүдэлмэриие, мүн комсомолец бүхэнэй үйлэдбэриингөө һуралсалда хэр зэргэ ябажа байдагые хинан шалгахаһаа гадна, эдээниие дүүргэхэ хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлдэг болоо. Тиихэдэ партбюрогой гэшүүд нүхэд Савченко, Афанасьев, Бобровник гэгшэд комсомолецуудай идейно-политическэ һуралсалда туһалжа, лекци, элидхэл хэдэг байна. Партбюрогой гэшүүд болон мүн үйлэдбэри дээрэ түрүү ябадаг партийна эдэбхитэд комсомольско суглаануудта хабаадалсажа, өөһэдынгөө болон бусад түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэдэг юм. Цехын начальнигай орлогшо коммунист Пименов, ахалагша мастер коммунист Бобровник болон бусад залуушуулда зорюулжа олон дахин элидхэл, лекци үнгэргөө. Эндэ комсомолецууд ба залуушуулай гаргаһан һайн үүсхэлые тэрэ дороно дэмжэн, бүгэдын хүдэлөөн болгодог заншалтай. Жэшээлбэл, залуушуулай үүсхэлээр комсомольско-залуушуулай постнууд бригада бүхэндэ эмхидхэгдээ.

Түрүүшын алхам

Залуушуулай дундахи хүдэлмэриие нигэжэ табиһанай ашаар тус цехтэ халаанайнгаа даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоо үдэр бүри олошоржо байна.

Комсомольско организациин бюро социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор зарим гээгдэнги участогууд ба пролёдуудта комсомолецуудай хүсые нэмэн табяад, эдэ участогуудта комсомольско-залуушуулай 8 бригада эмхидхээ. Мүрысөөнэй дүнгые саг болзор соонь гаргажа, хүндэлэлэй ба показателиин доскада бэшэжэ байдаг. Мүн ханын газетэ болон «Колючка» удаа дараа гаргажа, тэрээн дээрээ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые богонихоноор бэшэхэ зуураа, үйлэдбэриин журам эбдэдэг, залхуу зайран хүнүүдые шангаар шүүмжэлдэг. Комсомолецуудай энэ үүсхэлынь парторганизаци халуунаар дэмжэн, бүхы цехүүдтэ нэбтэрүүлжэ эхилээ.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ тус цехын комсомольско организаци түрүү һуури эзэлжэ, ВЛКСМ-эй заводской комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Цехын комсомолецууд, жэшээнь, балтын машинист Маркина, слесарь Дуркин, рессорщик Новиков, пружинщик Армонов болон бусад эдэ үдэрнүүдтэ халаан-сүүдхынгээ даалгабариие 1,5—2 дахин дүүргэжэ, эрхим һайн шанартай продукци гаргана. Тус цехын үнгэрэгшэ һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ эндэхи комсомолецууд ехэхэн оруулалта хэбэ.

Мүнөө үйлэдбэритэй нягта холбоотой асуудалнууд комсомольско суглаанууд дээрэ хододоо зүбшэн хэлсэгдэнэ. Эндэхи комсомолецууд шэнэ үүсхэл гаргажа, бүхы коллективэйнгээ дунда нэрэтэй хүндэтэй боложо байна. Һүүлэй үедэ олон тооной залуушуул комсомолой зэргэдэ ороо. Мүнөө комсомолецуудай тоо 45-һаа 67 хүн хүрэтэрөө ургаа. Тэдэнэрэй олонхинь үйлэдбэриин түрүүшүүл болонхой. Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябадаг комсомолецууд түмэршэ дархан Малыгин, электрик Яньков, комсомольско организациин секретарь слесарь Загузин гэгшэд партида ороо.

Комсомолецуудай политическэ ба техническэ һуралсал мүн лэ һайжараа. 15-аад комсомолецууд үдэшын һургуулиин 7—9 классуудые амжалтатайгаар дүүргээд, удаадахи классуудтань ороо. 5 хүн үдэшын техникумдэ һураһан байгаа. Энэ жэлдэ бүришье олон комсомолецууд үдэшын техникумдэ һуража, политическэ болон техническэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ байна.

Тус цехын коллективтэй мүрысэжэ байһан вагон-хабсаралгын цехын комсомольско организаци мүн лэ хүдэлмэреэ шэнэдхэн табижа байна. Энэ цехын олон комсомолецууд эдэбхитэй агитаторнууд болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ комсомольско кружогто ба үдэшын техникумдэ һайнаар һуралсажа, идейно-политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлһэн комсомолецууд нүхэд Каутский, Ялонский болон бусад үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахаһаа гадна, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолоор хөөрэлдөө болон семинар хододоо үнгэргэжэ, энэ түүхэтэ документтэй залуушуулые танилсуулна, тэдэнэрэй шэн зоригтойгоор ажаллаха ябадалда туһална.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ үйлэдбэриин вахтада жагсаһан залуу хүдэлмэришэд ажал дээрээ жэшээтэ үүсхэл гаргана. Комсомолец Качунас гэгшын хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада һүүлэй үдэрнүүдтэ үйлэдбэриингөө даалгабариие 225 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тэдэнэй бүтээн гаргадаг продукцинь эрхим шанартай гэжэ тоологдоно. Тиихэдэ ВЛКСМ-эй гэшүүн нүхэр Фурсовагай хүтэлбэрилдэг шэрэшэдэй бригада үдэр-халаанайнгаа даалгабариие 150 процент хүрэтэр дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Комсомолецууд—шэрдэгшэд Мителева, Алексеева, Рыбачук болон бусад олон залуушуул мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, бусадта жэшээ харуулна.

Энэ цехын коллектив партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, пассажирска 2 вагон түсэбһөө гадуур заһабарилаа. Эдэ амжалтануудые туйлаха хэрэгтэнь цехын партийна организаци (секретаринь нүхэр Ицкович) өөрынгөө хүтэлбэреэр ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна.

Зүбөөр ба саг үргэлжэ бэелүүлэгдэжэ байдаг партийна хүтэлбэриин хэды шэнээн аша туһатай, нүлөөтэй байдагые дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд эли тодоор харуулна. Эдэ цехүүдэй партийна организацинуудай дүй дүршэлые заводой бусад цехүүдэй парторганизацинууд халан абаха байха гэжэ найдагдана.

Эдэ дутуунуудые усадхаха

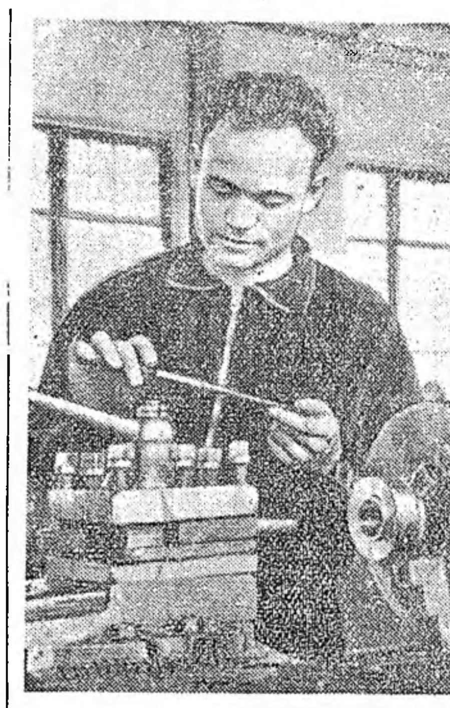
Тиибэшье заводой комсомольско организациин ажал-ябуулгада дутагдалнууд бии. Парторганизациин зүгһөө комсомольско организациин хүдэлмэридэ шалгалта, хиналта хэгдэдэггүй цехүүдтэ илангаяа олон дутуунууд үзэгдэнэ. Зарим цехүүдэй комсомолецууд, жэшээлхэдэ, модельнэ цехын комсомолецууд үйлэдбэриингөө ажал-ябуулгые комсомольско хүдэлмэритэй зохилдуулан табижа шадаагүй байһаар.

Мүн тэрэшэлэн паровоз-хабсаралгын цехтэ иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Тус цехын партбюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Кузнецовой комсомольско организациие һулаар хүтэлбэрилдэг дээрэһээ, эндэхи олон комсомолецууд организациингаа союз доторой хүдэлмэридэ хабааданагүй. Комсомольско суглаануудта эдэбхитэйгээр хабаадажа, үйлэдбэри дээрэ гарадаг дутуунуудые шүүмжэлхэ ябадал энэ цехтэ байхагүй. Тиимэл дээрэһээ цехын коллектив үйлэдбэриингөө программые дүүргэхэ талаар гээгдэжэ ябана.

Энэ цехтэ ажалладаг олон комсомолецууд өөһэдынгөө политическэ болон техническэ мэдэрэлые дээшэлүүлхэ тушаа анхаралаа багаар хандуулна.

Эдэ алдуунуудаа дары усадхаха хэрэгтэнь тус цехүүдэй комсомольско организацинуудта ВЛКСМ-эй заводской комитет бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

М. Кандабаев.

Улан-Үдын судна заһабарилгын заводой механическа цехын токарь Виктор Максимович Федоров КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, халаанайнгаа даалгабариие 180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Федоров хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Интеллигенциин суглаан

Хэжэнгын аймагай интеллигенциин суглаан боложо, КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Балханов «КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүд ба тэрэниие бэелүүлгэдэ интеллигенциин зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэлэбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн нүхэд Монхитов, Ушнаев, Татаурова, Суворов ба бусад аймагай ажалшадай дунда лекци, элидхэлнүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ үсөөнөөр уншагдана, хүдөө нютагуудаар хүдэлмэрилжэ байһан интеллигенци энэ хэрэгтэ үсөөнөөр хабаадана гэжэ тэмдэглэбэ. Аймгүйсэдкомой культурын таһаг, КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын аймагай таһагууд лекционно пропаганда тон муугаар, түсэбгүйгөөр ябуулна гэжэ тэмдэглэгдээ.

Суглаан аймаг дотор лекционно пропаганда һайжаруулха тушаа шиидхэбэри баталаа.

Н. Намсараев.

Комсомолецуудай жэшээ

Хоринн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд колхозойнгоо хүдэлмэридэ ябахадаа хододоо ажалай эрхим жэшээ харуулдаг.

Жэшээлхэдэ, комсомолец Цыретор Будажаповай хүтэлбэрилдэг тракторна сенокосилкын агрегат 21 гектар сабшахын оронддо үдэрэй 27—30 гектар хүрэтэр сабшана.

Мүн морин сенокосилкын машинист Иван Цыдендамбаев, гар хажууршад Долгор Дондокова, Цыпилма Цыдендамбаева болон бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Ж. Намсараев.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэ... үргэнөөр нэбтэрүүлхэ

КПСС-эй обкомой V-дахи пленумэй тогтоол соо наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын кандидадуудай ажал хүдэлмэриин түрүү арга методүүдые ажалшадай дунда ород ба бурят хэлэн дээрэ тэсэмгэйгээр дэлгэрүүлхэ гэжэ заагдаһан байна. Гэбэшье, Мухаршэбэрэй аймагай олохон колхозуудта хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд үшөөл һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Жэшээ болгон хони үсхэбэрилгэ тухай асуудал абаад үзэе. Манай Бурят-Монголой республика нарин ба нарибтар нооһотой хони үсхэбэрилхэ, нооһо үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ талаар горьтойхон арга боломжотой гэжэ парти, правительствын зүгһөө заагдадаг байна. Мухаршэбэртэ хони үсхэбэрилхэдэ ехэ таарамжатай байбашье һаань, аймагай олохон колхозуудта диилэнхидээ шэрүүн ба шэрүүбтэр нооһотой хонид үсхэбэрилэгдэдэг байна. Энээндэ жэшээ болгон хонин ажалаар аймаг дотороо томохон колхозуудай нэгэн болохо Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Эндэхи хонид олон отаранууд болгогдожо хубаарилагданхай. Тиибэшье үүлтэрэйнгээ талаар хонидынь хүсэд һайнаар илгагдажа амяарлагдаагүй юм. Энээнһээ боложо нарин ба нарибтар нооһотой үүлтэрэй хонидой дунда шэрүүн нооһотой хонидой ба заримдаа хүсануудай ябаха ушарнууд үзэгдэдэг.

Гадна, түлые түрүү арга методээр абажа, түлжүүлхэ хүдэлмэри энэ колхоздо эмхидхэгдэнэгүй. Хурьгадые кошарно-базова аргаар, тугалнуудые түлигдэдэггүй байрануудта эхэһээнь һалгажа түлжүүлгэ тус колхоздо огтошье хэрэглэгдэдэггүй. Тиихэдэ түрүү дүй дүршэлэй арга методые малшадай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ уялгатай Хонхолойн МТС-эй зоотехник нүхэр Васильев тоо мэдээнүүдые суглуулхаһаа бэшэ хүдэлмэри хэдэггүй.

Тус колхозой малажалай 100 гаран хүдэлмэрилэгшэдэй дунда наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд тухай лекционно пропаганда эмхидхэгдэдэггүй, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадай дүй дүршэл шудалагдадаггүй юм. Энэ колхозой парторганизаци (секретаринь нүхэр Бальжинимаев) ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Тэрэшэлэн Булганинай нэрэмжэтэ колхоз тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ колхоздо аймаг доторо... ехээр үгэдэг үүлтэрэй от... Тус отарын хонишодой оло... дөө ажахын бүхэсоюзна вы... кандидадуудаар баталагдаһ... дүршэл ехэтэй хонишод Б... Санжиева, Бадри Дымбрыл... лон бусад эндэ бии. 1954 о... отарын эрхим хонишон Б. ... 100 эхэ хониһоо 121 хурьг... хонин бүриһөө 5 килограм... тэй нооһо хайшалһанайнг... выставкэдэ Москва ош... Мүнөө жэлдэшье нүхэр ... выставкэдэ кандидадаар бай... Теэд, энэ нүхэрэй дүй дүршэ... хозой бүхы хонишодой ... болгохо тушаа оролдолго ... нагүй.

Гадна, аймаг соогоо түр... дэ ябадаг эрхим һаалишан... Бадмаева энэ колхоздо хүд... дэг. Нүхэр Бадмаева 10 һар... ша соо нютагай үүлтэрэй ... үнеэн бүриһөө 1000 шахуу ... һааһан байна. Гэбэшье, м... нүхэрэй дүй дүршэлые ... бүхы һаалишад халан аба...

Һү һаалгые эрид дээшэлүү... шаа колхозой правлени, ... организаци, мүн һүнэй-товар... мэнүүдые даагшадшье шан... хэдэггүй байна.

Хүдөө ажахын шухала ... нуудай нэгэн болохо м... саашадань хүгжөөхэ, ашаг ... дээшэлүүлхэ, түрүүшүүлэй ... шэлые бүгэдын шадабари ... хэрэгтэ зооветеринарна хү... лэгшэдэй харюусалгатай ү... гэхэ байһаниинь мэдээжэ. ... зооветеринарна эрилтэнүүд ... дээрэ мууса сахигдана. О... хозуудта малай халдабарит... үбшөөр үбдэхэ ябадал ... Тиимэһээ малай ашаг шэм... бага зандаа.

Малажалые хуушанайхя... хилдэг ябадалһаа хахасаат... рэһээ Мухаршэбэртэ мал... шэмэ бага байһаар гэжэ ... лэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ Һ... бэрэй колхозууд малажал... дуктнуудые ехэдхэхэ тал... публика дотороо гээгдэлдэ...

Малажал эрхилжэ, ... мыень эрид дээшэлүүлхэ ... ломжонууд Мухаршэбэрэ... зуудта дүүрэн бии. ... боломжонуудые зүбөөр ... мүн түрүү дүй дүршэлые ... дээрэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ...

Б. Дымб...

Хонин һүрэгынь олошорно

Хори тосхонһоо дүшөөд километр зайтай «Гигант» колхозой газар Үдэ голой эрьеһээ захалаад ой модоор ханатаһан эгсэ хадануудай эрмэг туланхай. Хадануудай нэгэн дээрэ гараад хараа һаа, урдатнай олон зуугаад гектар нуга тала нэмжын хүхэрэн байхал. Энэ нуга тала колхозой бэлшээри мүн.

—Манай колхозой бэлшээриин газар хамтадаа зургаан зуугаад гектар юм,—гэжэ артелиин бухгалтер Жамьян Мункуевич Доржиев хөөрэнэ. —Тиихэдэ хонидоймнай тоо толгой дүрбэн мянга гаран. Тиимэ болохолоороо хонин бүхэндэ 0,15—0,16 гектар бэлшээриин газар хүртэхэ ушартай болодог. Иимэхэн талмайтай бэлшээри дээрэ хони үсхэбэрилхэдэ таагүй гэжэ һанагдахаар бэзэ? Гэбэшье, бидэнэр хонидые олоор үсхэбэрилнэбди.

—Колхозой хонин ажахын хүгжэһэн тухай нэгэ хэдэн тоо баримтануудые хаража үзэе, — гээд нүхэр Доржиев саашань хэлэнэ.—1954 ондо хонидоймнай тоо 3 мянга үлүүтэйхэн байгаа һаа, мүнөө дүрбэ мянга гаранхай. Нёдондо хонин бүриһөө 1,2 килограмм нооһо хайшалһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 2630 грамм хайшалаабди. Хамта дээрээ долоо мянга табан зуун килограмм нооһо абаабди.

Колхознай энэ жэлдэ гол түлэб нарин, нарибтар нооһо гүрэндөө тушаагаа. Энэ хадаа манай хонишодой ажалай габьяа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Колхозой хонишод үүлтэр һайнтай хусануудые асаржа, һайн хонидые шэлэн илгаһанайнгаа һүүлээр тэдэнээ искусственна аргаар ороондо оруулжа эхилээ һэн. Түрүүшынгээ амжалтануудые туйлаад байхадаа хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлдэг болоһон юм.

Энэ түрүү дүй дүршэлые шадамараар хэрэглээд байхадань, һайн бэетэй, ута, үдхэн нооһотой, шэрхи хурьгад гараһан байгаа.

Урда жэлнүүдтэ хонидые хабар орой хурьгалуулжа, түлыень ехээр гарзалуулдаг, искусственнаар үрэжүүлхэ аргые хэрэглэнгүй ... хонидоо һубайруулдаг бай...

Хусануудые ороондо ... үдэрһөөнь һара урид һайн ... табижа, эхэ хонидые хуры... эртэхэн һалгаагаад, искус... аргаар үрэжүүлгэ хээд ба... колхозой хонин һүрэгэй үүл... жарһан байна. Нютагай ... нооһо муутай хонид бүри ... үүлтэр һайнтай, ашаг ехэтэ... олошороо. Мүнөө колхозо... бултадаа шахуу нарин ба н... нооһотой үүлтэрэй болонхо... жэ колхозой олзо доход ... байна. Зарим хусануудһаа, ... 6—7 килограмм һайн шана... һон хайшалагдаа. Нооһо ... гаар колхоз 1958 ондо аб... раалһан хэмжээндээ хүрэбэ... риин 100 гектар бүхэндэ н... шалха даалгабаряа колхоз ... дүүргээ. Партиин Централь... тедэй январска Пленумэй ... той зохилдуулан баталһан ... ажахые хүгжөөхэ хэмжээ... нуудаа колхознигууд ерэх... дүүргэхэ гэжэ бодомжолно...

Эдэ бүхы амжалтануудые ... хэрэгтэ фермые даагша к... Григорий Николаевич С... зоотехник Нина Сергеевна ... ва гэгшэд ехэхэн оролдолго...

Колхозой найман отарын ... Еремеев, Капорская, Машан... вицкая болон бусад иланга... наар ажаллана.

Нүхэр Дармаевай басага... Мария хоёрые илангая ... бэрхэ, нэтэрүү гэжэ колхо... магтадаг юм. Мария энэ жэ... хоз соогоо эгээн ехэ нооһо ... лаа. Мариин эгэшэ Ханда ... жалтануудые туйлалсаһан ... Ханда Дармаева хорёод жэ... шада хонин ажалда хүдэлм... мүнөө дүүтэеэ хамта хони... рууһална.

Партиин ЦК-гэй январска... мэй тогтоолоор зоригжоһон ... хонишод болон хүдөө ажах... гэжэлтэд КПСС-эй XX съезд... лай шэнэ амжалтаар угтах... оролдосотойгоор ажаллажа...

С.-Н. Ба...

Үйлэдбэриин резервнүүдые дүүрэнээр ашаглаха

Шулуутайн леспромхоз юундэ гээгдэнэб?

Социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ, доторой резервнүүдые дүүрэнээр ашаглаха, машина зэмсэгүүдые һайнаар хэрэглэхэ ба үйлэдбэри дээрэ түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум тон ехэ зорилгонуудые табяа. Манай республикын модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд энэ түүхэтэ шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлжэ ороо. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн леспромхозуудта улам үргэдэжэ байна.

Республикымнай түрүү леспромхозууд—Хандагайн, Баруун-Тарбагатайн, Эрийскэ, Курбын леспромхозууд модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ 8 һарынгаа даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган кубометр модо оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээгээ. Урдань хэдэн жэлдэ гээгдэлһээ гараагүй байһан Черёмуховско леспромхозой модошод үйлэдбэри дээрээ эрид хубилалта хэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсобо. Ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг түрүүшүүлэй тоо улам олошорно. Жэшээнь, Хандагайн леспромхозой шофёрнууд нүхэд Дылыков, Кучумов, механик Гончаров, Хандагатайн леспромхозой электрохюрөөшэн нүхэр Персидский болон бусад үйлэдбэри дээрээ ажалай түрүү дүй дүршэл ба шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэн, тус бүридөө табадахи табанжэлэй даалгабарита түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэнхэй юм.

«Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинуудай иимэ амжалта туйлажа байбашье, зарим леспромхозуудынь гээгдэлһээ гаража шаданагүй. Тэдэнэй тоодо Шулуутайн леспромхоз оролсоно. Тус предприяти хүсэ ехэтэ машина зэмсэгүүдээр, хүдэлмэришэдэйнгөө тоогоор, мүн бэлэдхэхэ модонойнгоо баялигаар эгээл ехэнүүд леспромхозуудай нэгэн болоно. Теэд, 1955 ондо модо шэрэхэ 8 һарынь түсэб 85 процент, тиихэдэ модо шэрэхэ гурбадахи кварталайнь түсэб 71 процент дүүргэгдэһэн байна. Леспромхозой интэрээ гээгдэлдэ ороһон шалтагааниинь юуб? Али бэшэ леспромхозуудта орходоо муу условидо хүдэлмэрилнэ гү? Оройдоошье тиимэ бэшэ. Эрийскэ леспромхоз модоной баялигай талаар Шулуутайн леспромхоздо орходоо бүри муу байдалтай байбашье, даалгабаряа муу бэшээр дүүргэжэ байна ха юм.

Шулуутайн леспромхозой директор нүхэр Тугутов, главна инженер нүхэр Арсеньев, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Дейнеко гэгшэд харгы зам муу, леспромхозой участогууд холуур таранхай, модо бэлэдхэдэг газарнай хадатай гэхэ мэтын элдэб шалтагаануудые урдаа барижа, хангалтагүй хүдэлмэреэ аршалхые оролдодог.

Леспромхозой гээгдэлһээ гарахаяа болиһон гол шалтагааниинь гэхэдэ, үйлэдбэриин эмхидхэлые муугаар табилга, хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журамай һула, хүсэ ехэтэ механизмуудые хангалтагүйгөөр ашаглалга болоно. Эдэ шалтагаанууд дээрэһээ ажалай бүтээсэ дээшэлнэгүй. Жэшээ болгон леспромхозой модо бэлэдхэлгын Брянь гэжэ пункт абажа үзэе. Эндэ ажалай эмхидхэл тон муугаар табигданхай. Модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ графигууд саг үргэлжэ таһалдуулагдана. Урда жэлнүүдтэ цикличностиин график хэрэглэхын түлөө элдэб оролдолго гаргагдадаг һаа, мүнөө тэрээн тухай хэлсэхэеэшье болинхой. Пунктын мастер нүхэр Калинин модо бэлэдхэлгэ дээрэ ажалай эмхидхэлые зүбөөр табихын түлөө оролдоногүй. Зарим үдэрнүүдтэ тэрэ ажалдаашье гарадаггүй байна: Жэшээнь, августын 22-ой үдэр тэрэ ажалдаа гараагүй, тиихэдэнь участогайнь хүдэлмэришэд электрокранай эбдэрһэн дээрэһээ бүхэли үдэрөө миин байгаа. Модо бэлэдхэлгын энэ пунктын доодо склад дээрэ ажалай эмхидхэл бүришье муу. Складай начальник нүхэр Шелехов ямаршье үүсхэл оролдолгогүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Ута зандань шэрэжэ асарһан модонуудые тайралга дээрэ техническэ заабари сахигданагүй. Брянь пунктын начальник нүхэр Газизов, техноруk нүхэр Юринский эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй. Нүхэр Газизов ажахынгаа бүхы асуудалнуудые гансааран лэ шиидхэхые оролдодог, хүдэлмэришэд болон техническэ мэргэжэлтэдтэеэ хөөрэлдэжэ олониитын дурадхалые хэрэглэхые оролдодоггүй зантай. Тус пунктда леспромхозой директор нүхэр Тугутов, главна инженер нүхэр Арсеньевшье ерэдэг, ажалыень харадаг юм. Теэд пунктын ажахын хүтэлбэрилгые һайжаруулха талаар бодото хэмжээ абадаггүй байдагынь тон гайхалтай. Эдэ хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөөшье пунктын юрын модошодтой хөөрэлдэжэ, гээгдэлдэ ороһон бодото шалтагаааниие элирүүлдэггүй байна.

Машина зэмсэгүүдые заһабарилха хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ леспромхозой ажахы нилээд хохидолдо ороно. Техникые түсэбэй ёһоор заһабарилха график саг үргэлжэ дүүргэгдэнэгүй. Тиимэһээ олон тоото машинануудай, тракторнуудай, лебёдконуудай үнэтэ частьнууд элэжэ хэрэгһээ гаратараа заһабарилагданагүй.

Ороноймнай түрүү предприятинуудта ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын тулада түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолжо, тэрэниие бүгэдын шадабари болгохо талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Гэбэшье, Шулуутайн леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ үнэтэ аргые хэрэглэдэггүй байһаниинь тон муу. Ажалай новаторнуудай дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ арга боломжо эндэ гүйсэд бии. Тус асуудалда зохихо анхарал хандуулдаггүй дээрэһээ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд коллективэйнгээ түрүүшүүлые, тэдэнэй зэргэдэ ямар шэнэ хүнүүдэй нэмэн оролсожо байһые мэдэхэгүй шахуу. Эндэ ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг хүнүүд яһала олон. Теэд партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай тэдэниие элирүүлжэ, табанжэлэй даалгабарита түсэбые уридшалан дүүргэгшэдые хүндэлэлэй доскада бэшэдэггүйнь гайхалтай. Хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба тэрээндэ хүдэлмэришэн бүхэниие эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ партийна, профсоюзна организацинуудай нангин уялга байбашье, мүртэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Тэдэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө үшөөл һулаар тэмсэнэ.

Шулуутайн леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд гээгдэлээ дары усадхажа, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ түсэбүүдээ саг болзор соонь заатагүй дүүргэхын түлөө оролдохо ёһотой.

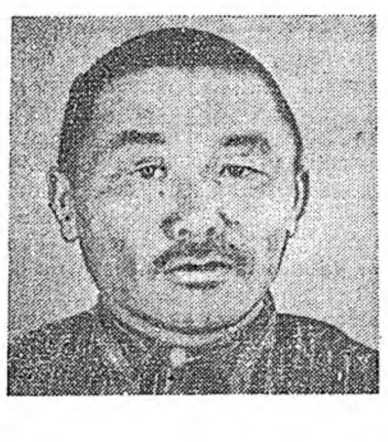
В. Тарабаев.

Гүрэндөө таряа ехээр тушаая!

Ажалаймнай үрэ дүн иимэ

…гшэ хабартаа манай бригадын урда тээхи хүдэлмэриин соонь, шанар һайнтайгээд, эртын ороо̄һото …нуудай тарилгые богонихон 10 хоног соо хэжэ дүүргэ… Поли бүхэн дээрэ ороо…туранууд агротехническэ болзорнуудта … байха …эд энэ зун… һаруулһалжа, …ндэ да… байһанай баян ургаса …бди. Манай … ургуулһан бүхы 2500 … га … дунда зэр…19 центнер хуряагдахаар … Харин ёһоор 9 центнер хуряаха. … Манай …имэ һайн ургаса һая байгаагүй юм. Харин …жэ ехэ полинууд дээрэ, …ехэ, рекордно ургаса ху… Бүхыдөө шэниисэ тариг…гээр гэжэ газарай поли… манай бригадын 412 гектар … бии. Тэндэ бүришье … ургаса ургуулагдаа. Мүнөө … хадахада гектар бүри… центнер, зарим газарһаань … центнер ургаса хуряагдана.

…ай ургаса хуряалгын үедэ …лхозникуд болон механи…ай дунда социалистическэ …хээ хээзээнэйхиһээ үргэн …аар, хүсэ ехэтэйгээр дэл…жэ манай бригадын по… хүдэлмэрилдэг Сэлэн…эй 1-дэхи тракторна бригадын …нернууд Цыренжаб Мун…жаб Убушеев гэгшэд …-6» комбайнаар үдэр соо ёһоор 12 гектарай орондо … хүрэтэр таряа хуряана. …лхоздо туһалхаяа ерэһэн …н суута комбайнер Ми…левский мүн лэ 25 гектар… хуряанагүй. Тиихэдэ са… комбайн жолоододог Гын…алов үдэр соо 8 гектарай …гектар хүрэтэр хадана. …удые бүтээсэ ехэтэйгээр … тулада бидэнэр брига…дөө шухала бүхы хэмжээ…, али нэгэн дутагда… түргэнөөр зайсуулхын …лдодог байнабди. Комбай…дууд туһалбариин хүдэл… гүйсэд бүридүүлэгдэн… комбайнова агрега… болоһон хүнүүдые … лаб хүдэлмэрилжэ ша… һанаһан хүнүүдээ эльгээ…бди. Мүн городһоо манай … туһалхаяа ерэһэн хүнүүд…ень шэлэжэ, комбайнова …удта хүдэлмэрилхөөр эль…гээбди. Тэдэнэй дундаһаа … Рыбов, Иван Василевский, …убарев гэгшэд комбайнһаа гараһан таряа зөөгшэдөөр табигдаад, оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилхэ байһанаа харуулба. Мүн манай бригадын залуушуул Нэли Шидакова, Зинаида Дашидондокова гэгшэд тэдэнээр хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай эрхим жэшээ харуулна. Эдэ бүгэдын ашаар бороогүй сэлмэг сагуудта комбайнууд үдэр һүнигүй хүдэлгэгдэнэ. Комбайнова агрегадуудта ябажа байһан хүнүүдтэ халуун эдеэ хоол сэхэ поли дээрэнь абаашажа үгтэнэ.

Таряа хуряалга дээрэ ябажа байһан колхозникууд болон механизаторнууд культурна талаараа яһала һайнаар хангагданхай. Кино хирэ-хирэ болоод харуулагдажа байдаг. Зүгөөр манай Загастайн сельпо ургаса хуряалга дээрэ ябажа байһан хүнүүдые нүүдэл худалдаа наймаагаар хангаха тушаа һаналаа табидаггүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Мүн тэрэшэлэн кукурузын, хартаабхын яһала һайн ургаса ургуулаабди. Анха түрүүшынхеэ манай бригада энэ жэлдэ 712 гектар кукуруза тарижа, гектар бүриһөө 200—250 центнер набша эшэ ургуулаа.

Энэ жэлэйнгээ баян ургасаар бүри урмашаһан манай бригадын гэшүүд тарягаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаад, ерэхэ жэлэйнгээ тарилгые мүн лэ бэлэдхэл һайнтайгаар угтаха байна.

Цыден Бальчинов, колхозой таряанажалай 1-дэхи бригадын бригадир.

Энэ жэлдэ ороо̄һо таряанай баян ургаса ургуулһан Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид уялгата ёһоор, мүн МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэридэ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Тиигээд энэ колхозойхид өөһэдынгөө бүхы хэрэглэмжэһээ үлэхэ 3500 центнер гэхэ гү, али 21 мянган пүүд таряа гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэбэ. Тиин мүнөө гүрэндэ худалдагдаха түрүүшын 5 мянгаад пүүд таряан тушаагдаад байна.

Таряанай ток дээрэ

Энэ үглөөгүүр таряанай ток дээрэ бүришье хүлгөөтэй хүхюун хэбэртэй. Таряа сэбэрлэлгын элдэб машинануудай хүдэлхэ, автомашинануудай хүнхинэлдэн хуугайлха, хүнүүдэй шанга шангаар дуугаралсаха, дуулалдаха абяан заашье замханагүй.

Үргэн ехэ ток дээрэ эндэшье тэндэшье обоо бухал болотор адхажархиһан ороо̄һо таряан обоойлдоно. Тэдэнэй хоорондуур гартаа тачкануудые бариһан, тэлэһэн залуухан басагад, хүбүүд зүг бүхэн тээшээ үрдилдэжэ байгаад харайлдана. Зарим хүнүүд хүрзэ, хамуурнуудые бариһан обоотой таряануудые дээшэнь обоолжо, хамажа һахы һалаг хүдэлнэ. Тээд удааханааршье хүдэлхын аргагүй: энэ үглөөгүүр хүйтэн байһан гээшэнь, миин байһан хүнэй бээрэшэмээр. Олонхи хүнүүд таряа сэбэрлэлгын машинануудай хажууда сүлөө забдагүйгөөр ажаллана. Хүсэ ехэтэ нэгэ «ОС-1» маркын машинаһаа гадна, 3—4 зернопультнууд арзагар улаан шэнхисые шууяса шэдэнэ.

Эндэ байһан хүнүүд ехэл хүхюутэйнүүд. Тээд тиишьегүй арганьгүй. Юуб гэхэдэ, мүнөөдэр түсэбһөө гадуур түрүүшын хэдэн автомашина таряан бэлэдхэлэй пунктда эльгээгдэхэнь бшуу. Дунда зэргын бэстэй гушаад наһанай нэгэ хүн зарим хүнүүдые энэ тэрэ хүдэлмэридэ табина, заабари үгэнэ.

— Алексей Александрович, гүрэндэ түсэбһөө гадуур худалдаха хори гаран мянган пүүд таряае хэды үдэр соо тушаажа дүүргэхэ гээшэбибди? — гэжэ таряа мэшээглэжэ байһан хүнүүдэй нэгэн асууна.

— Хэдэхэн хоногһоо таряа, кукуруза хуряалга дүүрэжэ, колхозой правлени гүрэндэ таряа тушааха хүдэлмэридэ машинануудые олоор табиха байха. Манайл хүдэлмэриһөө болохо. Һайнаар хүдэлөө һаа, арбаад хоног соошье дүүргэжэ болохобди, — гэжэ тэрэ хүн харюусана. Энэ хүмнай ток дээрэхи бүхы хүдэлмэриие эмхидхэжэ байһан нүхэр Бурлаков байһан байгаа.

Энэ үедэ гурбан автомашинада дүүрэн ороо̄һон ашагдажа, дүрбэдэхинь дүүргэгдэхэ дүтэлжэ байба. Шиидагар шиидагар хүбүүд гонзогор ута мэшээгүүдые һэб байса үргөөд, машинын хоорбо руу хойно хойноһоонь шэдэжэл, шэдэжэл байна. Уданшьегүй түрүүшын машина автошэгнүүр дээрэ ороо̄һотой зандаа ошожо тогтоно. Дүрбэн машина хойно хойноһоон шэгнүүр дээрэ гаража, уданшьегүй «Заготзерногой» пункт ошохоор бэлэн болоод, һулахан газ дээрэ хүнхинэлдэжэ байба. Гүрэндэ таряа тушааха хүдэлмэриие эмхидхэжэ байһан Пурбо Ухисоевич Бадмаринчинов ябаха тухай захиржа, хүндэлэн улаан бүд дээрэ «Гүрэндэ түсэбһөө гадуур тушаагдаха таряан» гэжэ бэшэһэн лозунгтой машина байраһаан хүдэлнэ. Машинашье хүдэлжэ, дээрэнь гармонь бариад һууһан залуухан хүбүүн ямар нэгэн хүхюун дуунай аялга хапхинаса татуулаадхиба. Түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушаагдаха таряа ашаһан 4 автомашинын хүнхинэлдэхэ абяан ород, бурят дуунуудай аялгатай ниилэн, Загастайн талаар холуур таран соностожо, һулар һуларһаар саашалшоо һэн.

Д. Цыренжапов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гүрэндэ худалдагдаха ороо̄һо шэрэһэн машинанууд.

А. Мантаевай фото.

Мүрысөөнэй ашаар

Манай колхоздо зарим полинууд августын 18-наар хуряагдажа, 21-нэй үдэр шэнэ ургасын таряа ашаһан түрүүшын автомашинануудые «Заготзерногой» пунктда эльгээжэ захалаа һэмди. Гүрэндэ уялгата ёһоор таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө колхозникууд болон механизаторнуудай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, хэдэхэн үдэр соо мянгаад центнер таряан «Заготзерногой» Сульфат станциин пунктда тушаагдаа һэн. Гүрэндэ уялгата ёһоор таряа тушааха түсэб гол түлэб 6 хоног соо дүүргэгдэә. Август һарын 28—29-нэй үдэрнүүдтэ МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэридэ таряа тушаажа захалаа һэмди. Энэ хүдэлмэри мүн лэ богонихон болзорто дүүргэгдэжэ, гүрэндэ хамта 5 мянга шахуу центнер эрхим шанартай таряан тушаагдаа. Һүүлэй үдэрнүүдтэ бидэнэр гүрэндэ түсэбһөө гадуур таряа тушаажа захалбабди. Түсэбһөө гадуур хамта 800-гаад центнер таряан тушаагдаад гэхэ гү, али дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдагдаад байна. Манай колхоз үдэртөө 3—4 машина табижа, сүүдхэдээ 200—400 центнер таряа бэлэдхэлэй пунктда тушаана.

Колхозой таряанай тогууд дээрэ, илангаяа центральна ток дээрэ ороо̄һо сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэринүүд гүйсэд механизацилагданхай. Таряа сэбэрлэдэг «ОС-1» гэжэ хүсэ ехэтэй машина, 4 зернопульт электрын хүсөөр хүдэлгэгдэнэ. Мүн гурбан сортировко бии. Ашаатай машиные шэгнэхэ автоматическа шэгнүүр, машинада таряа ашаха транспортёрнууд гэхэ мэтын механизмууд бии. Ток дээрэхи хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар үдэр бүри 300—400 центнер таряа сэбэрлэнэбди. Колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг 8 комбайнһаа гараһан таряан саг болзортоо сэбэрлэгдэжэ, бэлэдхэлэй пунктда эльгээгдэнэ. Ток дээрэ сүүдхэ соо хүдэлмэри оройдоошье зогсоогдоногүй. Таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ хамта 50 гаран хүн табигдажа, хоёр халаан болоод, үдэр һүнигүй хүдэлнэ.

Гүрэндэ таряа тушаалгые түргэдхэхын тулада ток дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдэй, таряа зөөжэ байһан шофёрнуудай дунда мүрысөөн дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон шофёрнууд нүхэд Михалев, Назаров гэгшэд үдэр бүри даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр 5 километр газарта байдаг «Заготзерногой» Сульфат станциин пунктда үдэр соо 5 дахин таряа абаашахын орондо 6—7, заримдаа үшөө дээшэшье абаашадаг юм. Машинануудта ашаа тээхэ 6 хүн табигданхай.

Промышленна предприятинуудһаа туһалхаяа ерэһэн шофёрнуудта, мүн ток дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдтэ колхозой правлени ажалай, ажаһуудалай болон культурна яһала һайн услови бии болгожо үгөө. Тэдэнэр эдихэ ууха юумээр дутаалданагүй.

Мүн манай хүдэлмэридэ нилээд дутагдалнууд, бэрхэшээлнүүд ушардаг. Заримдаа колхозой правлени машинануудые дутамагаар үгэнэ. Тиигэжэ үдэртөө 400 центнер хүрэтэр таряа бэлэдхэлэй пунктда тушаажа байхын орондо 200-гаад центнер тушаанабди. «Заготзерногой» пункт шэнээр эмхидхэгдэһэн дээрэһээ таряа буулгаха, шэгнэхэ хүдэлмэринүүд ехэнхидээ гараар хэгдэнэ.

Энэ жэлдэ баян ургаса ургуулжа, таряанайнгаа ехээр үлүү гараха байхадань манай колхозой гэшүүд гүрэндөө түсэбһөө гадуур 3500 центнер таряа худалдаха гэжэ шиидээ. Энэ шиидхэбэриие бидэнэр мүн лэ һайшаанабди. Нээрээшье, хэрэглэмжэһээ үлүү таряа байлгаад яахаб. Мүнөөшье таряагаа хэхэ газарнай үгы болоод, тогууднай обоотой таряагаар дүүрэшоо.

Бидэнэр тэрэ 21 мянган пүүд таряае октябриин 1-һээ нааша тушаажа дүүргэхэ зорилготойбди.

Пурбо Бадмаринчинов, гүрэндэ таряа тушааха хүдэлмэри дээрэ харюусалгата шоур,
Алексей Бурлаков, ток дээрэ таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ харюусалгата шоур.

Баян ургаса ургуулаабди

…Загастай нютаг яһала баян … Урэжэл һайнтай эндэхи … мал, хонин ямаа үсхэ… таряа талха, овощь хар… ургуулхадашье—адли таа… Тээд манай колхозой …хы һая болотор үшөөл …хүгжэдэг, колхозникуудай… байдал удаанаар һай… юм. Энэ юун дээрэ… байгааб гэхэдэ, эдлүү… газарые эдлэжэ шада…шалангай, бэлшээриин ба… газарай 100 гектар бү… ажахын продуктнуудые … байгаабди. КПСС-эй …варска Пленумэй түүхэтэ …нуудэй үндэһөөр хүдөө …түсэблэлгын шэнэ гуримай … манай колхозой гэшүүд Сэ… МТС-эй механизаторнууд бо…жэлтэдтэй хамтадаа нии…хые, тэрэ тоодо малажа…лгөөр 1954—1958 онууд… тодорхой хэмжээ-ябуул… хараалаа һэн.

…бидэнэр ороо̄һо таряа… эрид хүгжөөжэ, тэрэнэй … дээрэ ниитынгээ малай … үгэлгые хоёр—гурба да… гэжэ шиидэһэн … Тиин энэ жэлдэ ороо̄һото … культуранuудай тарил… горьтойхоноор үргэдхэг… мянга шахуу гектарта, тэрэ …-гаад гектарта ороо̄һото … 700 гаран гектарта … тарихдаһан байна. Урда …эхилжэ газараа бэлэдхээд, … тарилгые агротехническэ эр… үнгэргэһэнэй, таряа…даа һайнаар харууһалһа… ороо̄һо таряанайшье, ку… мүн хүдөө ажахын бу…ануудайшье баян ургаса … Энэ жэлдэ таряанайн…удай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряахаар хараалнабди. Харин табан жэл соо хэгдэхэ хэмжээ-ябуулгануудаймнай энэ жэлэй түсэбэй ёһоор 9 центнер ургаса абтахаар хараалагданхай. Тиихэдэ шэниисын полинуудай гектар бүриһөө 10 центнер ургаса хуряагдахаар түсэблэгдэһэн аад, наада захань 13—14 центнер абтахаар батсаагдана. Мүнөө таряанайнгаа полинуудай гурбанай хоёр хуби шахууе хуряагаад байнабди. Шэниисэмнай гектар бүриһөө 15 центнерһээ доошо бэшэ ургаса үгэнэ.

Тиихэлээрээ бидэнэр таряанажал хүгжөөхэ талаар энэ жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байнабди. Манай колхоздо таряанажалай хүдэлмэринүүд—газар эдлүүрилгэһээ захалаад, ороо̄һо амбаар, складуудтаа хэжэ абатараа — хуу механизацилагданхай гэжэ хэлэхэдэ хамаагүй. Ехэнхи хүдэлмэринүүд механизмын хүсөөр хэгдэдэг болоо. Эгээл энээнэй ашаар тарилга, хуряалгын хүдэлмэринүүдые агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэжэ, баян ургаса ургуулха аргатай болообди.

Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ механизаторнуудтай хамтадаа ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абахын, ургуулһан ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин шахуу ехэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абанхайбди. Мүнөө үбһэ хуряалга үшөө үргэлжэлһөөр. Эдэ үдэрнүүдтэ таряа, кукуруза хуряалгын халуун хүдэлмэринүүд ябажа байна. Кукурузын яһала һайн ургаса ургуулжа, энэ жэлдэ 3000 шахуу тонно гэхэ гү, али үнеэн бүхэндөө 3,5—4 центнер силос даража абахаар хараалнабди. Мүнөө кукуруза хуряалга дээрэ комбайнууд, косилканууд, силосорезкэнүүд гэхэ мэтын хэдэ хэдэн машина, ашаанай арбаад автомашина хүдэлмэрилжэ байнхай. Хоёр—гурбан үдэрэй туршада бүхы полинуудаа хуряажа дүүргэхээр хараалнабди.

Таряа хуряалгын эхилхэтэй сасуу гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө колхозникууд болон механизаторнуудай шангаар тэмсэжэ захалаа һэн. Энээнэй ашаар уялгата ёһоор гүрэндэ таряа тушааха түсэб оройдоол 6 хоног соо, болзорһоо холо урид дүүргэгдэә. Мүнөө бидэнэр МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэридэ таряа тушаалгаяа дүүргэжэ, гүрэндөө дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдажа захалбабди.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын гаргажа байдаг үдэр бүриин анхарал оролдолгын харюуда манай колхозой гэшүүд, ороной түрүү колхозуудай жэшээгээр, арга боломжонуудаа хуу һайса тооложо үзөөд, өөһэдынгөө хэрэглэмжэһээ лаб үлэхэ 3500 центнер гэхэ гү, али 21.000 пүүд таряа гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэбэ. Теэд энэншье топ зүб. Юуб гэхэдэ, өөһэдтөө бардам хүрэхэ ороо̄һонһоо үлүү саана таряа талха даража, хадагалжа байһанаймнайшье үлүүтэ гээшэ, тиихын орондо гүрэндэ дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдажа, мүнгэн болгожо абаа һаамнай өөһэдтэмнайшье ашагтай, гүрэндэшье туһатай байха байна. Гүрэн мүнөө центнер шэниисые 120 түхэригөөр, хара таряа 100-гаад түхэригөөр худалдажа абана бшуу. Мүнөө таряанаймнай гарасаар бодоходо энэ жэлдэ манай колхоз адагынь 35—40 мянган центнер таряа хуряаха ёһотой. Тэрээн сооһоо уялгата ёһоор, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосоод, үрэһэ хүрэнгэеэ хаагаад, малдаа элбэг хүрэхэ фуражна ба ниитын бусад фонднуудые байгуулаад байхадамнай 15—16 мянган центнер таряан үлэнэ. Тэрэнэйнгээ 10 мянган центнерыень колхозникуудтаа хубаагаа һаамнай, ажалта үдэр бүхэндэ 3,5—4 килограмм таряан хүртэнэ. Тиигээд өөһэдтөө хубиинь байлгаад, 3500 центнерыень гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэһэн байнабди. Ажалта үдэртэ 3,5—4 килограмм ороо̄һо хубаахадамнай 150—200 пүүд таряа абаха айлнууд яһала олон байха. Бидэнэр гүрэндэ гансахан таряа худалдажа, 300-гаад мянган түхэригэй олзо доход оруулхамнай. Харин таряанажалһаа энэ жэлдэ бүхыдөө 700—800 мянган түхэригэй олзо доход оруулагдахаар батсаагдана. Таряанажалһаа мүнгэн олзо оруулха түсэбнай 645 мянган түхэриг байһан юм. Манай колхоз тогтоһон сагһаашье хойшо таряанажалһаа иимэ ехэ олзо доход абаагүй. Тиимэһээ бидэнэр хэмжээ-ябуулгануудсоогоо хараалһан, таряанажалһаа орохо мүнгэн олзын энэ жэлэй түсэбые мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэхэмнай гээшэ.

Энэ жэлдэ манай малшад ажал хүдэлмэридөө мүн лэ һайн амжалта туйлаба. Илангаяа малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо үнеэдые үсхэбэрилхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, нёдондонойхидо орходоо 50—60 мянган литр һү үлүү ехээр һаагаабди. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 850 литр һү һааха түсэбтэй аад, үнгэрэгшэ 11 һара соо 730 гаран литр һаагаад байнабди. Мүнөө һаамхай үнеэднай хуряагдаһан полинууд дээрэ, илангаяа кукурузын полинууд дээрэ адуулагдажа, һү үгэлгээ нилээд дээшэлүүлжэ байна. Октябриин 1 болотор үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 900 литртэ хүргэхэ зорилготойбди.

Манда эрхим ажалаараа аймаг, республика дотороо суурхажа байдаг һаалишад олон. Залуу һаалишан Цибигжит Жамбалова үнгэрһэн 11 һара соо даажа байһан үнеэн бүриһөө 3500 литр һү һаагаад, октябриин 1 болотор 4000 литртэ хүргэхэ зорилго урдаа табиба. Мүн һаалишад Валентина Гомбоева, Цыбигханда Раднажапова, Должод Дылыкова болон бусад үнгэрһэн һаранууд соо үнеэн бүриһөө 3000 литр хүрэтэр һү һаажа, һайн амжалта туйлаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриһөө 1,6 килограмм ноо̄һо хайшалһан һаа, энэ жэлдэ 2,1 килограмм хайшалаабди. Тиигэжэ бидэнэр гүрэндэ ноо̄һо тушааха түсэбөө 109 процент дүүргээд, гансахан ноо̄һо тушаалгаһаа 724 мянган түхэригэй олзо оруулаад байнабди. Энэ жэлдэ хонин үсхэбэрилгэһөө бүхыдөө 1 миллион 300-гаад мянган түхэригэй олзо оруулхаар хараалагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай эдлүүриингээ газарай 100 гектар бүхэндэ 95 килограмм ноо̄һо хайшалжа, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоо һэн. Харин энэ жэлдэ 100 гектар газар бүхэндөө 100 гаран килограмм ноо̄һо хайшалбабди. Ойрын 5—6 жэл соо ноо̄һо хайшалалгые 1,8 дахин ехэдхэхэ тухай партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые манай колхоз болзорһоонь уридшалан, 1957 ондо дүүргэхээр хараална. Хоёр жэлэй үнгэрөөд байхада эдлүүриингээ 100 гектар бүхэндэ 2 центнер шахуу ноо̄һо абадаг болохобди. Мүнөө 23 мянган толгой хонитой һаа, 1960 ондо 60 мянган хонитой болохобди. Тиихэдэ гансахан хонин үсхэбэрилгэһөө 4 миллион шахуу түхэригэй олзо доход оруулагдадаг болохо ёһотой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ малай, культурна болон үйлэдбэриин бусад барилганууды нилээд олоор бодхоожо байнабди. Мүнөөшье 700 хонидой нэгэ типовой байра баригдажа ба нэгэ байрын модон буулгагдаад байна.

Мүнөө малшаднай ерэхэ үбэлжэлгэдөө бэлэдхэжэ, намарай сагта малаа һайнаар таргалуулхын түлөө оролдожо байнхай.

Ниитымнай ажахын түргэнөөр хүгжэхэдэ колхозникуудаймнай олзо доход дээшэлжэ, ажана байдалынь бүри һайжарна. Энэ жэлдэ бидэнэр таряа талханһаа гадна, ажалта үдэр бүхэндөө 4—5 түхэриг мүнгэ хубааха гэжэ байнабди. Мүнгэн олзын оросоор колхозникуудта квартал бүхэндэ аванс үгтэнэ.

Ниитынгээ ажахые хүгжөөлгэдэ нилээд амжалтануудые туйлабашье, мүн манай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Малажалай, тэрэ тоодо тэжээл бэлэдхэлэй ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд үшөөл һанаһанда хүрэхөөр механизацилагдаагүй. Манай нютагай үнеэдэй байрануудтахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд тон багаар механизацилагдаа. Малай типовой һайн байранууд үшөөл дутамаг. Эгээл энэ ушарһаа боложо, шэнэ, түрүү арганууды, жэшээлхэдэ, хонидые үбэл хурьгалуулха аргые үргэнөөр хэрэглэхэ аргагүйдэнэбди.

Табан жэл соо хэгдэхэ хэмжээ-ябуулгануудайнгаа энэ жэлэй түсэбые бараг һайнаар бэелүүлжэ шадаһан манай колхозой гэшүүд Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудтай нягта барисаатайгаар ажаллажа, саашадааньс ажал хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахань лабтай.

Б. ШАГДЫРОВ, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ,
Б. ЦЫРЕНОВ, колхозой партиина эхин организациин секретарь.

Хитадай нютагай промышленностиин хүгжэлтэ

ПЕКИН, сентябриин 6, (ТАСС). Хитадай арадай ажахыда нютагай промышленность ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Мүнөө үедэ Хитадта нютагай промышленностиин 164 мянга гаран предприятинууд бии, тэндэнь 3.600 мянган хүдэлмэришэд ажаллана гэжэ «Дагунбао» газетэ мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Эдэ предприятинуудай тоодо гүрэнэй, кооперативна, гүрэнэй-үмсын промышленна предприятинууд ороно.

Нютагай промышленностиин предприятинууд арадай хэрэглэлэй товарнуудые ехээр үйлэдбэрилнэ. Нютагай промышленность хадаа Хитад орон дотор үйлэдбэрилэгдэдэг хэрэглэлэй бүхы товарнуудай 70 процентһээ ехыень гүрэндэ үгэдэг юм.

Нютагай промышленностиие саашадань хүгжөөхэ тэжэ КНР-эй табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаа. Табанжэлэй үедэ хамта дээрээ нютагай 934 предприятинууд баригдаха. Табанжэлэй эсэстэ нютагай промышленностиин валовой продукциин хэмжээн бүхы промышленностиин валовой продукциин ниитэ хэмжээн дотор 56,3 процент болохо юм.

Польшодо медицинскэ кадрнуудые һургажа гаргана

ВАРШАВА, сентябриин 7, (ТАСС). Польско арадай гүрэн ажалшадай элүүрые сахиха хэрэгтэ һаналаа ехээр табина. Арадай засагай жэлнүүдтэ Польшын городууд болон тосхонуудта амбулаторинууд, поликлиникэнүүд ба больницануудай тоо нилээд олон болоо. Город болон хүдөө тосхондо хэрэгтэй мэргэжэлтэдые һургажа гаргадаг дээдэ ба дунда медицинскэ һургуулинуудай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө үедэ орон доторынь 10 медицинскэ академи, 100 шахуу медицинскэ техникумүүд болон дунда һургуулинууд бии. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэндэ хэдэн арбаад мянган врачнар ба дунда һургуулитай медицинскэ мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэжэ гаргагдаа.

1955—1956 оной һуралсалай шэнэ жэлдэ медицинскэ дээдэ ба дунда һургуулинуудта 16 мянга үлүүтэй студентнүүд абтаа, тэдэнэй 5 мянга гараниинь медицинскэ академидэ ороо. Мүнөө жэлдэ академинүүдэй дэргэдэ 12 шэнэ научна эмхи зургаанууд, хэдэн поликлиникэнүүд нээгдээ.

11 мянга гаран һурагшад медицинскэ дунда һургуулинуудта абтаа. Хэдэн городуудта—Люблиндэ, Быдгощидэ, Слупскада, Хожувта ба бусад городуудта медицинскэ дунда һургуулинууд шэнээр нээгдээ.

Зургаан жэлэй түсэбэй жэлнүүдтэ больницануудтахи оронуудай тоо 1949 онойхитой сасуулбал 1,5 дахин шахуу, дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал хоёр дахин шахуу олон болгогдоо. Мүнөө орон дотор 100 мянган хүн бүхэндэ 60 шахуу врачнар хүртэнэ, харин тиихэдэ дайнай урда тээ 37 врачнар хүртэдэг байгаа.

Албаниин кинематографи

ТИРАНА, сентябриин 7. (ТАСС). 1952 ондо Тиранада «Шэнэ Албани» гэжэ орон дотороо түрүүшын киностуди баригдажа, эгээл шэнэ советскэ аппаратураар хангагдаһан байгаа.

1954 оной эсэстэ киностудиин хүдэлмэрилэгшэд советскэ режиссернууд болон операторнуудтай хамтадаа «Албани» гэжэ үнгэтэ документальна түрүүшын фильм гаргаһан юм. Тэрэ фильм шэнэ ажабайдал байгуулгадаа республикын ажалшадай туйлаһан илалтануудые харуулна.

«Албаниин агуухэ сэрэгшэ Скандербег» гэжэ ураһайханай фильм ороной экранууд дээрэ хоёр жэлэй туршада ехэ амжалтатайгаар харуулагдажа байна. Тус фильмые «Мосфильм» ба «Шэнэ Албани» гэжэ киностудинууд хамтадаа гаргаһан юм.

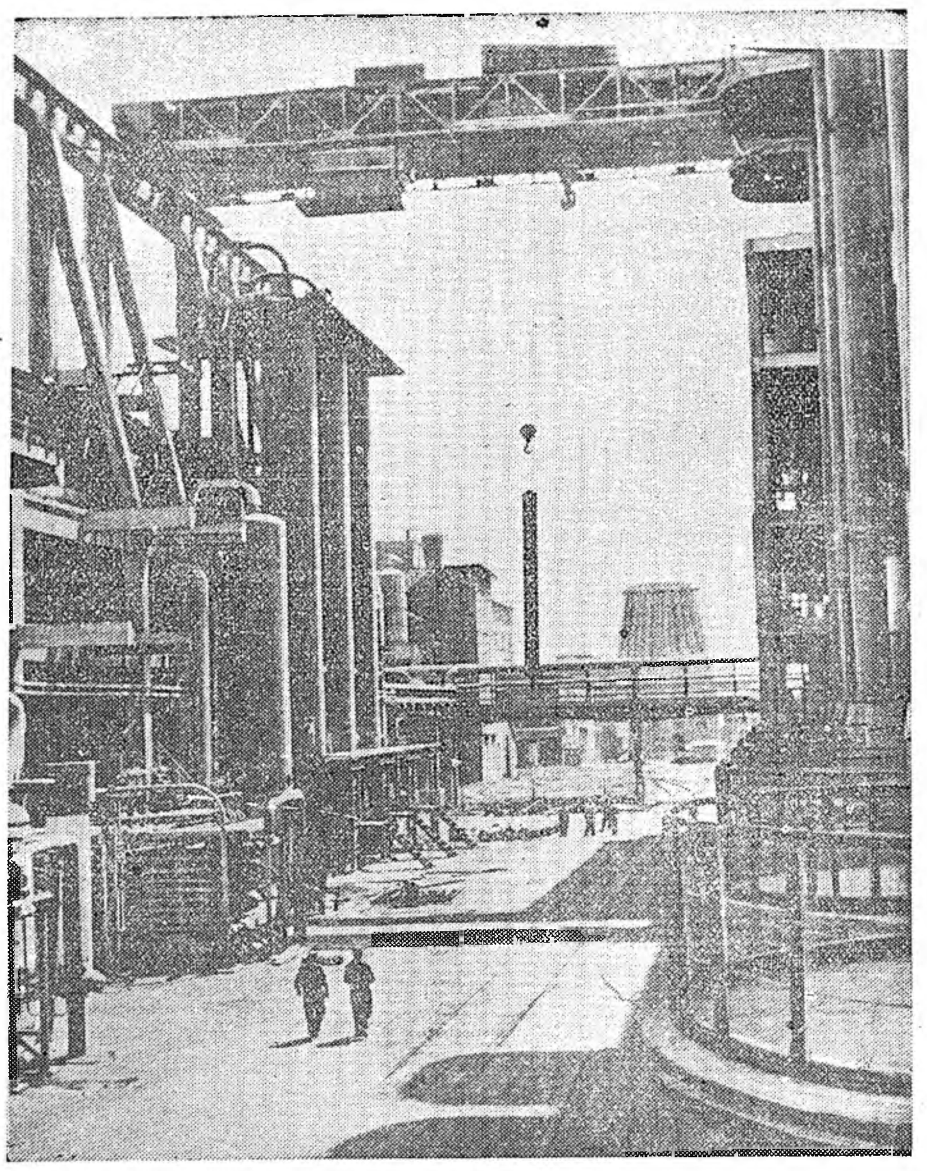
1954 ондо «Шэнэ Албани» гэдэг киностуди 14 киножурналнуудые ба богони метрын 3 фильм гаргаа. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта киностуди 8 киножурналнуудые гаргаа.

Мүнөө үедэ Албаниин кинооператорнууд шэнэ документальна фильмнүүдые гаргахаяа бэлдэжэ байна.

КНДР-эй гадаадын худалдаа наймаанай хүгжэлтэ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 7. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын худалдаа наймаан саг үргэлжэ үргэдхэгдэжэ байна. Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэлэй түрүүшын хахадта КНДР-эй экспорт нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулбал 74,5 процент ехэ болоо.

Үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулбал КНДР-эй импорт 11 процентээр ехэ болоо.

Болгарска Арадай Республика. Димитровградтахи Сталинай нэрэмжэтэ химическэ комбинат дээрэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Болгарие индустриализацилга

СОФИЯ, сентябриин 7. (ТАСС). Арадай засагай тогтожо байһан 11 жэлэй туршада болгарска арад ороноо индустриализацилха хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Болгарска Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Болгарида мүнөө сагай хүндэ промышленность байгуулагдаа. Иимэ промышленность монархо-фашистска журамай үедэ үгы шахуу байһан юм. Гээгдэнги газартаряалангай орон байһан Болгари индустриально-аграрна орон болоо. Промышленностиин шэнэ һалбаринууд: үнгэтэ ба хара металлурги, машина бүтээлгэ, электропромышленность, химическэ промышленность ба бусад һалбаринууд байгуулагдаа. Шулуу нүүрһэнэй ба хадын малтамалнуудай промышленностиин үгэдэг продукци оло дахин ехэ болоо. Ороной карта дээрэ шэнэ промышленна центрнүүд—Димитровград, Мадан, Рудозем болон бусад бии болобо.

Болгарида арадай засагай тогтожо байһан 11 жэлэй туршада буржуазна засагай үедэ 60 жэлдэ малтажа абтаһанһаа ехэ шулуу нүүрһэн абтаа. Үнгэрһэн жэлдэ шулуу нүүрһэнэй промышленность 1948 онойхиһоо 2,3 дахин ехэ нүүрһэ орондоо үгөө. Рудануудые малтан абалга түргэнөөр хүгжэжэ байна. Үнгэрһэн жэлдэ тэрэ хадаа 1939 онтой сасуулбал 28,7 дахин, 1948 онтой сасуулбал 7,3 дахин ехэ болоһон байна.

Машина бүтээлгын болгарска залуу промышленность 420 гаран янзын шэнэ машинанууд болон зэмсэг түхеэрэлгэ үйлэдбэрилнэ, бүхы арадай ажахын дэбжэлтэдэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Мүнөө Болгарида металл отолдог станогууд, таряа, свёкло болон хлопок хуряадаг машинанууд, хадын малтамалнуудай, барилгын, текстильнэ, эдеэ хоолой промышленностьда хэрэгтэй машинанууд болон зэбсэг түхеэрэлгэ, электротүхеэрэлгэ гаргагдана. Арадай засагай жэлнүүдтэ байгуулагдаһан химическэ промышленность орондоо хэрэгтэй азотно-үтэгжүүлгэнүүд, кальцинированнэ ба каустическа содо, сернэ кислота, целлюлозэ, шэрэ гэхэ мэтые хүсэдөөр гаргана. Һаяхан Болгарида нефтиин баялигтай газарнууд олдоод, мүнөө ашаглагдажа эхилбэ. Мүнөө болгарска арадай бэелүүлжэ байһан хоёрдохи табанжэлэй үедэ хүндэ промышленность мүн лэ түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байна.

1957 оной эсэс багта ороной ниитэ промышленна продукци 1952 онтой сасуулбал 60 процентээр ехэ болохо юм.

Болгарида шэнэ гидроузел хүдэлжэ эхилбэ

СОФИЯ, сентябриин 6, (ТАСС). Мүнөөдэр Старо-Загорско округой олон мянган ажалшад Казанлык городто митингдэ суглараба. Тус митинг хадаа Тунджа мүрэн дээрэ баригдаһан Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ гидроузелые нээлгэдэ зорюулагдаһан байна. Тэрэ гидроузел Болгари дотор эгээн томонуудай нэгэниинь юм.

Ороние сүлөөлһэнһөө хойшо 11-дэхи ойн гүйсэхын урдахана Болгариин хүдэлжэ байһан предприятинуудай тоодо угаа ехэ водохранилищи нэмэн оробо. Тэрэ хадаа 400 мянга шахуу декар газар уһалха юм. Тиихэдэ, Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ ба «Старо-Загора» гэжэ электростанцинууд жэл бүри 84 миллион шахуу киловатт-час энерги үгэхэ байна. Электростанциин зэбсэг түхеэрэлгые Чехословаки бүтээжэ үгөө.

Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ гидроузелые ашаглалгада оруулгада зорюулагдаһан митинг дээрэ Болгарска Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой тэшүүн, Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Антон Югов, Болгарида байгаа Чехословацка республикын посол Ф. Пишек үгэ хэлэһэн байна.

Митингдэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, БКП-гэй ЦК-да, Чехословакиин Компартиин ЦК-да амаршалгын бэшэгүүдые эльгээгээ.

Румынска металлургнуудай хэрэгүүд

БУХАРЕСТ, сентябриин 7, (ТАСС). Ороние сүлөөлһэнһөө хойшо гүйсэһэн 11-дэхи ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ туйлаһан амжалтануудаа батадхан, румынска металлургнууд үйлэдбэреэ улам хүгжөөжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад тонно металл орондоо үгэжэ байна.

Г. Георгиу-Дежэй нэрэмжэтэ Хунедоарска металлургическа комбинадай нэгэ домнын коллектив августынгаа түсэбые 11,3 процентээр үлүүлэн дүүргээ, имагтал эрхим шанартай продукци гаргаа. Комбинадай прокатчигууд урда һарынхида орходоо 4,17 процент ехэ прокатна булад хайлуулжа үгөө.

«Виктория» гэжэ металлургическа заводой коллектив мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй ба ажалай түрүү аргануудые хэрэглэһэнэй ашаар августынгаа үйлэдбэриин түсэбые 101,4 процент дүүргээ.

Политэкономиин советскэ учебник Норвегидэ хэблэгдэбэ

ОСЛО, сентябриин 7, (ТАСС). Советскэ экономистнуудай коллективэй бэшэжэ, СССР-эй Наукануудай академиин экономикын институдай гаргаһан политическэ экономиин учебнигые «Ню Даг» гэжэ норвежскэ хэблэл норвежскэ хэлэн дээрэ оршуулжа гаргаба гэжэ «Фрихетеч» газетэ мэдээсэбэ.

Испаниин экономическа байдал тухай английска журнал бэшэбэ

ЛОНДОН, сентябрии 6, (ТАСС). Испаниин хүдөө ажахын задагай муу байдалда ороод байһан тухай «Контемпорэри Ревью» гэжэ английска журналда тунхаглагдаһан статья бэшэнэ. Гол культурануудай тарилга дайнай урда тээхи жэлнүүдтэй сасуулбал ехэ болоогүй, харин нилээд хороо. Жэшээнь, 1931—35 онуудһаа 1948—50 онууд хүрэтэр шэниисын тарилга 4,5 миллион гектарһаа 3,9 миллион га болотороо бага болоо. Энэ үе соо суглуулагдажа абтаһан шэниисэ 4,4 миллион тонноһоо 2,7 миллион тонно хүрэтэрөө хороо, тиихэдэ гектар бүриин ургаса 9,7 центнер байһанаа 7,2 центнер хүрэтэрөө доошоо ороо. Ячмень, овёс, хара таряан, кукуруза, рис, хартааба мэтын культурануудай ургаса мүнөө үедэ 1931—35 онуудайхиһаа мүн лэ бага байна. Гэхэ зуура, һүүлэй 20 жэлэй туршада Испаниин хүн зон 5 миллион хүнөөр олошороо гэжэ журнал тэмдэглэнэ.

Испаниин хүдөө ажахын иимэ хүндэ байдалда ороһоной гол шалтагаанууд гэхэдэ, хүдөө ажахын машинанууд, искусственна үтэгжүүлгэ дутана, шухала хэрэгтэй ирригационно барилганууд үгы байна гэжэ журнал бэшэнэ. Испанида мүнөө хүдөө ажахые эрхилдэг аргапууд заримдаа мянган жэлэй саада тээ хэрэглэгдэһэн аргануудта адлирхуу байна гэжэ журнал тэмдэглэнэ.

Тэрэшэлэн промышленностиин зарим һалбаринууд, жэшээнь хлопчатобумажна ба нооһоной промышленность ехэ бэрхэшээлтэ байдалда ороод байна.

Жиирэй испанецууд ганса үлэсхэлэнһөө бэшэ, мүн гэр байрын муу байһанһаа зобожо хохидожо байна гэжэ журнал заана. Орон дотор байрын гэрнүүд ехээр дутана. 3 миллион шахуу гэр бүлэнэр гэхэ гү, али Испаниин хүн зоной хахадынь уйтан, зохидбэшэ байрануудта байна. Байрын гэрнүүдэй оройдоо табанай нэгэ хубидань водопровод ба канализаци бии юм; бүхы гэрнүүдэй дүрбэнэй гурбан хубинь хүнэй байха аргагүй болоод байна.

Сиридэ хариин нефтяной компанинуудай эзэрхэлгэдэ эсэргүү тэмсэл

БЕЙРУТ, сентябриин 7, (ТАСС). Сентябриин 9-ые «Нефтиин үдэр» гэжэ тэмдэглэе гэһэн уряалтайгаар сирийскэ арадта Дамаскадахи «Нефтиин хэрэгүүдые эрхилхэ арадай комитедэй» правлени хандаба. Сентябриин 9 хадаа Сириин газар дээгүүр гарадаг нефтьпроводые хариин нефтяной компанинуудай ашаглаһанай түлөө түлэхэ түлбэри тухай асуудалые хангалтатайгаар шиидхэхын тула нефтиин хэрэгүүдые эрхилхэ парламентска комитедэй тогтооһон һүүлшын болзор юм.

Сентябриин 9-нэй үдэр сирийскэ арад хадаа 1949 ондо американска ба английска нефтяной компанинуудтай баталагдаһан үнэн зүб бэшэ хэлсээнүүд тухай һануулха ёһотой, нефтьпроводуудые ашаглажа олоһон сэбэр олзынгоо хахадые гүрэндэ түлэхэ гэһэн эрилтэ нефтяной компанинуудта хэхэ ёһотой гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ. Энэ эрилтын хангагдаад байхада гүрэнэй һанда 200 гаран миллион сирийскэ фунт мүнгэн орохо байна.

Сирийскэ правительство хадаа эдэ компанинуудта хүдэлдэг хариин албахаагшадые арабуудаар һэлгэжэ, компанинуудай өөһэдынь ажалябуулгые наринаар хинахэ ёһотой гэһэн эрилтэ хандалга соо табигдаба.

Эсэстэ хандалга хадаа сентябриин 9-нэй үдэшэлэн болохо демонстрацида хабаадахыень Дамаскын бүхы гражданинуудые уряалба.

Алжирай ажалшадай хүндэ байдал тухай французска журнал бэшэнэ

ПАРИЖ, сентябриин 7, (ТАСС). Промышленностьда ба худалдаа наймаанда хүдэлдэг 306.000 хүнүүдэй дундаһаа 109.500 алжирска ажалшад һарадаа 12 мянган франкһаа бага мүнгэ олоно гэжэ «Трибюн де Насьон» журнал бэшэнэ. 51300 ажалшад 12-һоо 16 мянга хүрэтэр франк мүнгэ олоно. Тиихэдэ Францида ажаһуухын тула һара бүхэндэ хэрэгтэй мүнгэн эгээл багаар тоолоходо 26 мянган франк болодог байһаниинь мэдээжэ. Алжирта эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэн Францида орходоо химда бэшэ юм.

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд тушаа хэлэбэл, тэдэнэр үдэртөө оройдоо 400 франк олохын тула 12—14 час хүдэлмэрилхэ баатай болоно.

Зүгөөр, энэ тон бага салин хүлһыешье олон алжирайхид оложо шададатгүй юм. 10 миллион хүрэхэгүй хүн зонтой Алжирта 1850 мянга гаран хүдэлмэригүйшүүл бии гэжэ «Трибюн де Насьон» мэдээсэнэ.

Индидэ хёо боложо байна

ДЕЛИ, сентябриин 7. (ТАСС). Орисса штадай хэдэн районуудта Маханади мүрэнэй ехэ үер боложо, 3 миллион хүн зонтой 6 мянган квадратна миль талмайтай газарые уһанда абаба гэжэ «Хиндустан Таймс» газетэ мэдээсэбэ. 400 тосхонууд уһанда абтаа. 200 мянган хүнүүд гэр байрагүй үлөө. 150 шахуу хүн үхэһэн байна.

Тиихэтэй хамта Орисса штадай хэдэн районуудта айхабтар ехэ ган боложо байна гэжэ «Свадхината» газетэ бэшэнэ. 4500 мянган акр газарай ургаса хохидобо. 5900 мянган хүн ганһаа боложо хохидолдо оробо.

Тунисай ажалшадай забастовко

ПАРИЖ, сентябриин 7. (ТАСС). Үсэгэлдэр Тунисай «Ниитын хүдэлмэриин» предприятинуудай хүдэлмэришэд нэгэ үдэрэй забастовко соносхожо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэбэ. Энэ һалбарида ажалладаг хүдэлмэришэдые нэгэдүүлдэг бүхы профсоюзууд забастовко хэхэ тухай шиидхэбэриие дэмжэһэн байна.

Шоссейнэ ба түмэр харгынуудые, газова ба нефтьпроводуудые, каналнуудые, портнуудые, портнуудай зэбсэг түхеэрэлгые, телефонно ба телеграфна лининүүдые баридаг предприятинууд «Ниитын хүдэлмэриин» предприятинуудай тоодо ородог юм.

Японийн хүдэлмэришэдэй забастовко

ТОКИО, сентябриин 7, (ТАСС). «Фудзи», «Нихон Кокан» гэжэ японско хоёр томо металлургическа компанинуудай хүдэлмэришэд үсэгэлдэр 24 часай забастовко соносхоо гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэбэ.

Забастовко хэгшэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табиһан байна.

Англиин экономи[...] бэрхэшээлнүүд т[...] английска хэблэл б[...]

ЛОНДОН, сентябриин 7. Англиин экономическа бэрх[...] дэй улам ехэ боложо байһа[...] глийска хэблэл анхаралаа[...] дуулна.

Мүнөөдэр «Дейли Экспр[...] газетэ бюджедые шэнээр хар[...] хэ ба шэнэ налог ашажа бо[...] хай редакционно статья соо[...] бэ. Олзын налог дээшэлүү[...] түрүүн «бага олзо доходто[...] хохидохо», харин юумэ х[...] абаһанай түлөө түлэгдэ[...] дээшэлүүлхэдэ, юумэнэй сэ[...] дээшэлхэ байна гэжэ газе[...] лэнэ. Эрхим арга юуб гэхэдэ[...] гаргашануудые бага болго[...] шээнь налог түлэгшэдтэ е[...] дарамта болодог сэрэгэй [...] нуудые хороохо хэрэгтэй гэ[...] ли Экспресс» һанамжаая [...]

«Дейли Геральд» газетэ [...] онно статья соогоо Англида [...] сэнгэй дээшэлһэниие ба а[...] айхабтар хүндэ болоһонии[...] лээд, мүн лэ сэрэгэй гаргаш[...] хороохо хэрэгтэй гэжэ хэл[...]

Японийн гадаад[...] худалдаа наймаан[...] „Жэньминьжибао" [...]

ПЕКИН, сентябриин 7. [...] Японидо «эмбаргын» п[...] баадхаһан дээрэһээ боложо[...] гадаадын худалдаа наймаа[...] хэшээлнүүдтэй ушарба гэж[...] миньжибао» газетэ мүнөөд[...] бэ. Энэ политика хадаа Япо[...] далдаа наймаанай заншалт[...] барисаае таһалдуулна, эб в[...] хүсэдэг демократическа ор[...] илангаяа Хитадай Арада[...] ликатай худалдаа наймаа[...] далда ехэ һаад түбэг у[...] гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

США-да өөрынгөө това[...] ехээр худалдаха гэжэ Япон[...] һониинь бүтэбэгүй. США [...] товарые Японидо ямаршье [...] гүйгөөр асардаг байхадань, [...] худалдагдадаг японско т[...] үнынгөө 30-һаа 70 хүрэтэ[...] тые пошлино болгожо түлэ[...]

Стерлинг мүнгэнэй ябад[...] нуудта Японийн товарнууд[...] далга ехэ болгохо гэһэн һэд[...] ехэ бэрхэшээлнүүдтэй ушар[...] газетэ бэшэнэ.

Японийн гадаадын худал[...] маае хүгжөөхэ асуудалые [...] хын тула эмбаргын полити[...] хизаарлалтануудые үгы хэ[...] оронуудтай, тэрэ тоодо дем[...] ска лагериин оронуудтай ху[...] далдаа наймаа хүгжөөхэ шу[...] жэ статьягай эсэстэнь хэлэ[...]

Гетеборгдохи шат[...] турнир дээрэ

ГЕТЕБОРГ, сентяб[...] (ТАСС-эй тусхай корр.). [...] болоһон 13-дахи турта 4 ч[...] лээр 4 парти дүүрэһэн. [...] Штальберг Унцикер хоёр [...] Тэрэшэлэн Рабар—Броншт[...] ник—Керес гэгшэд тэнсэһэ[...] Фудерер Саботай наадаһан[...] урагшагүйгөөр эхилжэ, хү[...] далда ороо. Венгерскэ гро[...] нүгөөдэеэ булиһан байна.

СТОКГОЛЬМ, сентяб[...] (ТАСС-эй тусхай корр.). 1[...] рай һүүлшын часта үше[...] дүүрэв. Геллер Бисгайерые, [...] Спасскиие, Филипп Сливые[...] Гроссме[...]

И. Бондаре[...]

Редакторай [...]
О. ГОМБО[...]

Адрес редакции: г. Улан- Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — [...] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00559. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №[...]